

Minden eddigi társadalom tör...
osztályharcok története.
Világ proletárijai egyesüljétek!

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

Az iparilag fejlettebb ország a ke-
vésebbé feleltnek saját jövője képét
"mutatja". (Marx.)

No. 88. szám, Vol. VI. évfolyam.

New York, 1908 november 3

Egyes szám ára 2 cent. Helyben 1 cent.

HARC A GYŐZELEMIG.

A mai nappal véget ér a választási küzdelem. A leggyőzöttek megpihennek, hogy újabb erővel szálljanak harcba négy év múlva, a győztesek pedig szolgálatába állnak az uralkodó osztálynak s a szolgálat jutalmául egyrészt kivesszük részüket az osztályuralomból, másrészt hadi kárpótlásként beleülnek a dus javadalmazási szinkurákba s őrök a busás hasznokat hajtó panamákat.

A republikánus párt, mely évek során tartotta kezében az államhatalmat, magában foglalta mindazon tulajdonságokat, mely egy politikai pártot képesít az uralkodó osztály szolgálatára. A szolgáló készséget, melylyel az uralkodó osztály akarata végrehajtotta; a korrupciót, mely eleve is lehetetlenné teszi, hogy a kizsákmányolás korrumpált rendszere ellen fölemelje szavát.

Elég egy pillantást vetni e párt multjára, hogy lássuk milyen tulajdonságokat kell magában foglalni egy pártnak, hogy a kapitalista osztály szolgálatára alkalmasnak bizonyuljon.

A republikánus párt sohasem habozott, hogy rendelkezésére bocsássa a kapitalistáknak a gazdasági küzdelemben az államnak törvényhozó, végrehajtó és bírósági hatalmát. A törvényhozó testület munkálkodásának nem más a célja, mint oly törvények alkotása, melyek a kizsákmányolás rendszerét biztosítják. A bírói testületeknek nem volt egyéb teendője, mint hogy a törvényeket úgy magyarázza s alkalmazza, hogy azok a kapitalisták érdekeit mozdítsák elő. A végrehajtó hatalomnak nem volt egyéb gondja, mint az erőszakot bocsátani rendelkezésükre a kapitalistáknak a munkások ellen, ahol nem felel meg a törvényhozás és a bíróságnak.

A kizsákmányolás korrumpált rendszerének leggyőzebb biztosítója, ha az államhatalmat kezében tartó párt maga is korrumpált totól talpig. A republikánus pártban bőven meg volt e tulajdonság. Élénk és meggyőző példái s bizonyítékai ennek a tulajdonságnak a Rooseveltnek, Taftnek és Shermanoknak napfényre jutott székeltése a Panamán készülő csatorna, a philippini vasutak s a new mexicói földek körül.

Ivellenek kell lenni egy pártnak, hogy az uralkodó osztálynak végrehajtó bizottsága lehessen. Míg ezek a tulajdonságok, a szolgáló készség a kapitalistákkal szemben, a lelkiismeretlenség a törvények csúres-csavarásában, a korrupció a közigazgatásban, fejlett formában voltak meg a republikánus pártban, megvannak a demokráta pártban s minden polgári pártban kevésbé fejletten vagy csak embryóban. Győzelem a választásban, a hatalom polcának elfoglalása megadja az alkalmat s a kapitalista osztálynak nem kell tartani attól, hogy míg a gazdasági hatalom kezében lesz, a kapitalisták győztes politikai pártja nem fogja felvenni s kifejleszteni e tulajdonságokat.

A polgári pártoknak a politikai hatalom a cél. A hatalom megszerzésével elérik a célt s így bevégződik a harc.

A Szocialista Munkáspártnak a politikai hatalom megszerzése csak egyike az eszközöknek, melyekkel tulajdonképeni célját, a kapitalista rendszert akarja megdönteni.

Míg e célját el nem fogja érni, addig a küzdelem véget nem fog érni.

A Szocialista Munkáspárt a választást követő napon nem pihen meg, hanem folytatja a küzdelemet, mint ahogy folytatódik s meg nem szűnik az osztályharc, míg a kapitalista rendszer fenn fog állni.

A Szocialista Munkáspárt nem pihenhet addig, míg fennáll az a rendszer, melyben az uralkodó osztály kiváltságának föltételül a nép jogfosztottsága szolgál. Nem pihenhet, míg oly társadalmi rendszerben élünk, melyben egyesek jólétének a nép nyomora szolgál feltételül. Nem pihenhet, míg össze nem törjük a kapitalista rendszer kereteit, melyben a munkás megfosztatik munkájának gyümölcsétől.

Vegye bármely más párt kezébe az államhatalmat, a kapitalista rendszer változatlanul megmarad s véle megmarad a kizsákmányolás, osztályuralom, a gazdasági válságok, a nép nagy tömegének állandó nyomorúsága. Győzőn bármely polgári párt, a küzdelem véget nem fog érni a két nagy osztály, a munkások és a kapitalisták osztálya között s az államhatalom bármely más párt kezében a kapitalista osztálynak fog rendelkezésére állni.

A munkások pártja s a kapitalisták pártjának célját áthidalhatatlan ellentét választja el. A mi pártunk a kapitalista rendszert meg akarja szüntetni, azok fenn akarják tartani. A

mi pártunk az ipari társadalmat akarja felépíteni, mely nem ismer politikai államot, azok a magántulajdonon alapuló termelési rendszernek s a politikai államnak hívei. A polgári pártok közül bármelyik elérni célját az állam politikai hatalmának kére kerítésével, mi célunkat ezzel nem érjük el, csak céljaink egyik eszközét szerezzük meg.

Ezért folytatja a Szocialista Munkáspárt agitációját lankadatlanul. Ezért kell folytatnia, míg a munkásosztály az osztályharc alapján álló politikai és gazdasági szervezetekben nem egyesül s be nem tölti történeti hivatását, az osztályok és az osztályuralom megszüntetését.

A Szocialista Munkáspárt elveinek végső győzelem nem lehet kétséges. Maga a kapitalista fejlődés a mi győzelemünkre utal s tegyen az uralkodó osztály s a szolgálatában álló politikai párt bármint, a saját sirtját ássa meg s a mi győzelemünket sietteti.

A Szocialista Munkáspárt eddig becsülettel megfélemltetett feladatának s meg fog felelni ezután is. Hirdetni fogja a forradalmi szocializmust és szervezni fogja a munkásosztályt, hogy felépítse a jövő társadalmát, melynek alapjait a kapitalista osztály rakja le öntudatlanul.

Arasson győzelmet ideig-óráig bármely párt, a végső győzelmet a munkásosztály fogja aratni s a mi kötelességünk a lankadatlan munkával, küzdelemmel siettetnünk a végső győzelem napját!

A MUNKÁSOSZTÁLY. (A proletáriátus.)

— Irta: Kautsky Károly. —

Amerikai viszonyokhoz alkalmazva átdolgozta: Dániel De Leon.

(Folytatás.) (3.)

Eredetileg a munkásnak elég magas munkabért kellett kapni, hogy ne csak saját költségeit tudja fedezni, hanem hogy fáját szaporítani tudja s munkaerőt állítson elő másoknak örökségül. Ha részéről nem folyt volna e processzus, a kapitalisták örökösei nem találtak volna a kizsákmányolásra készen proletárokat.

Mikor azonban a nők és gyermekek ugyszólván érletlen, fejletlen korukban képesek önmagukról gondoskodni, a béreket egész nyugodtan le lehet szállítani, hogy a munkásnak csak saját személyes szükségleteit fedezze, anélkül, hogy kockáztatva lenne új munkaerő előállításának lehetősége. Ezen felül még a nő és gyermekmunkának még az az előnye is meg van a kapitalista részére, hogy egyrészt csekélyebb az ellenálló képessége, mint a férfi munkásnak, másrészt csodálatos módon növeli a munkakinálatot a munkapiacot.

Következésképpen a nő és gyermekmunkás nemcsak a munkás létfontosságának szükségleteit szállítja le, hanem munkaerővel árasztja el a munkapiacot, a munkás ellenálló erejét megsemmisíti, a munkabéreket, a termék értékéből a munkásra eső részt mind kevesebbé teszi.

III. fejezet.

A proletárcsalád felosztása.

A termelésben a női munka a munkás családi életének teljes pusztulását jelenti anélkül, hogy a családi viszonyoknak magasabb, fejlettebb formájával helyettesítene. A termelés kapitalista rendszerében általában nem pusztítja el a munkás egyszerű háztartását, hanem elrabolja minden fényességét s csak árnyát hagyja meg. A nő tevékenysége az ipar mezején ma nem azt jelenti, hogy felszabadul a házi munkák alól, hanem azt, hogy régi terhei újakkal szaporodnak. Hanem két urat szolgálni nem lehet. Valahányszor a nő kénytelen a férfinak segítséget nyújtani a mindennapi kenyér beszerzésére, annyiszor szenvedt ezt meg a munkás háztartása. A kapitalista rendszer a munkáscsaládot s háztartást nyomorult étkezéssel s gyermekökkel helyettesíti, ahol a gazdag érkeinek maradványait odavetik a szegényebb osztálynak.

A kapitalista osztály a család elpusztítására törekszik.

A szocialistákat vádolják, hogy el akarják pusztítani a családot. Tudjuk, hogy minden termelési rendszerben meg volt a háztartásnak a maga sajátos formája. Nem tartjuk a család mai formáját sem a legfejlettebbnek, sem a legvégsőnek s azt hisszük, hogy újabb, magasabb fejlettségű társadalomnak ki kell fejleszteni a családi kapcsolatokat új s fejlettebb formáját. Azonban ezen vélemény nagyban különbözik ama törekvéstől, mely minden családi köteléket fel akar bontani. Akik elpusztítják a családi kötelékeket, — akik nemcsak el akarják, hanem tényleg szeméink előtt el is pusztítják, — azok maguk a kapitalisták. Azelőtt a rabszolgatartók elszakították a férjét a feleségtől, a felnőtt gyermeket szülőitől; a kapitalisták tovább felesztették a rabszolgaság utálatosságait: elszakították a csecsemőt anyja kebeléről, rákényszerítik, hogy idegen kézre bizza. De azért e társadalomnak, melyben ilyen példák születtek születtek meg minden nap, e társadalomnak, melynek előkelői "jótékony" intézkedéseket alapítanak, hogy megkönynyítsék a rabszolgák arcátlan anyja karjaiból, e társadalomnak elég arcátlanasága van ahhoz, hogy a szocialistákat vádolja a család elpusztításával, egyszerűen azért, mivel ama tényből kiindulva, hogy a család is csak egyik reflexiója lévén a termelési rendszernek, előre látjuk, hogy a termelés rendszerében beálló változások a családi viszonyoknak föltételesebb rendszerét kell eredményezni.

IV. fejezet.

A prostitúció.

Azzal a váddal, hogy a szocialisták el akarják pusztítani a családot, karöltve jár a másik vád is, hogy a szocialisták nő-közösséget óhajtanak. E vád épp oly hamis, mint a másik. A szocialisták azt akarják, hogy a nő-közösségnek s minden nemi uralomnak s kiváltságának épp az ellenkezője, vagyis az ideális szerelem lesz a szocialista rendszerben a családi élet alapja s ilyen családi élet csak abban a rendszerben lehetséges. Mit látunk ma?

A modern termelésnek okatlan rendszere elválasztja egymástól a nemeket. New Englandon női városokat, Pennsylv., Ohio, és Illinois bányavidékein pedig férfi városokat hoz létre s ez által feloldja s elomóditja a prostitúciót, mint e szakadárnak természetes és elkerülhetetlen eredményét. Továbbá a tehetetlen, nők, lényok, kik e gyárakban kénytelenek dolgozni, áldozatul esnek a kapitalista kéjvágyának, aki kihasználja tapasztalatlanágukat s tehetetlenségüket.

Olyan bért fizet nekik, melyből nem képesek magukat fentartani és vagy burkoltan vagy szemtelennel ösztönözve a prostitúcióra, mint kiegészítő kereseti forrásra utalja őket. Amerre csak növekszik a női munkások száma az iparágakban, növekszik a prostitúció is. A modern államban, ahol kereszténységről s kegyességről prédikálnak, számtalan virágzó iparágat látunk, melyben a munkásnőt oly nyomorultan fizetik, hogy kénytelen prostituálttá lenni, ha koplalni nem akar. És csodálatos, ily esetben megszólal a kapitalista, hogy az alacsony bérek elengedhetetlen kellek a versenyképességének, hogy sikerrel küzdjön az áruiparcon s telepét "virágzó" állapotban tartsa.

Prostitúció a kapitalista rendszer védoszlopja.

A prostitúció oly régi keletű, mint a gazdag és szegény közt folyó küzdelem. Egy időben azonban a prostituáltak középosztályt alkottak a koldusok és tolvajok között. A társadalom által megengedett fényűzési cikkek gyanánt szerepeltek, eltűnésük azonban nem veszélyeztette a társadalmat. Ma azonban nemcsak a társadalom személtének nőit, hanem a munkásszönyöket is rákényszerítik, hogy testüket pénzért bocsássák áruba. Ez az áruba bocsajítás többé nem a fényűzés kielégítésére szolgál: egyike azoknak az alapoknak, melyeken a termelés folyamatban van. A kapitalista termelés rendszerben a prostitúció a társadalom védoszlopja. Amivel e rendszernek védői a szocialistákat vádolják, ugyanazon bünt maguk követik el: a nő-közösség a kapitalizmus jellemvonása. A modern társadalomban a nő-közösségnek oly mélyre nyulnak gyökerei, hogy e társadalom képviselői a prostitúciót szükséges intézménynek tartják. Nem tudják megérteni, hogy a proletáriátus megszűnésével megszűnik a prostitúció. Oly mélyre süllyedtek az értelemi stagnálásba, hogy nem tudnak társadalmi rendszert nő-közösség nélkül elképzelni.

Ne feledjük azonban: a nő-közösség nem a társadalom felsőbb rétegének találmánya, hanem a proletáriátusé. A nő-közösség egyike a proletárok kizsákmányolására szolgáló módoknak; nem szocializmus, hanem ellentétje a szocializmusnak.

(Folytatjuk.)

GOMPERS LETUNÓFELBEN

A "United Mine Workers of America" és az "International Typographical Union", az A. F. of L.-hez tartozó uniók két legnagyobbika, határozatilag kimondotta, hogy nem szőlítja fel tagjait arra, hogy Bryanre szavazzanak, amint azt Gompers rendelte. — Lehet, hogy Taft tán rájuk mosolygott.

Egyről másról.

MEGLELTE ZSÁK A FOLTJÁT. — MEGKAPTAK JUTALMUKAT. — ISMÉT POUREN.

Megemlékeztünk a multkor Rooseveltnek s Taftnek a Panama területen folytatott szédélgeiről. Taftnek megfelelő társat kellett keresni a republikánus szavazólapra. A republikánus párt "boss"-ainak választása Shermanra esett. Sherman neve nem lévén a nép előtt nagyon ismeretes, sokan csodálkoztak, hogyan nyerhette el az alelnöki jelölést egy aránylag ismeretlen nevű politikus. A megokolás az volt, hogy sikeres "business" ember. S mint most kiderült, vallóan nagy sikerrel dolgozó business ember volt s ezenfelül méltó párja a volt panamázi hadügyminiszternek.

A New York World a telelezések sorozatában Sherman is elővette s oly vádakat emel ellene, melyek, ha valóknak bizonyulnak, inkább nyújtanak Shermannek képesítést a vádoltak padjára, mint az Egyesült Államok alelnöki s a szenátus elnöki székére.

Már pedig a vádakat valószínűvé teszi maga Sherman azzal a védekezési móddal, hogy rágalmaszai per indítása helyett összevásároltatta a "World" számainak, hogy ne kerüljenek az olvasók kezébe.

Shermannak egykori társa, Burke ügyvéd közli a "World" hasábjain, hogy a republikánusok alelnökjelöltje százötvenezer akér földet szerzett az Egyesült Államoktól okirathamistás és vesztegetés által. A szenzációs vádnak, melyet a republikánusok kétségbeesett igyekezettel iparkodnak elnyomni, mivel végzetesnek bizonyulhat a párt életére, a lényege a következő:

1901-ben Sherman, Philip, Casson és Burke társulatot alakítottak a New Mexico Lumber and Development Company név alatt, mely társulat nem New Mexico, hanem Arizona terület courtjai által jegyeztetett be, hogy titkát jobban megőrizhesse.

Burke bizatott meg azzal, hogy New Mexico földügyi tanácsával érintkezésbe lépjen, hogy a compania részére földet szerezzen. Tudvalévő, hogy a földosztásnak célja az, hogy a lakatlan területek benepesíttessenek. Tehát egy ember bizonyos számu akér földet kaphat csak, amennyi elegendő egy farmer család fentartására. Leginkább 160 akeres tagokra osztják a földet s egy ember nem kaphat többet egy tagnál s azt bizonyos idő, rendszerint 10 éven belül el nem adhatja, nehogy ily módon szerezzenek mások nagy területek.

Sherman megtalálta a módját a törvény kijátszásának. Több ezer kérvényt adottott be a földügyi tanáchoz, többnyir milwaukeei munkások aláírásával, kik földet kértek. Természetes, hogy az illető munkások sohasem látták azokat a kérvényeket, annál kevésbé írták alá.

Hogy a hamisítás sikere biztosítva legyen, következett a vesztegetés. A földügyi bizottság három tagból állt, Bartlett főadószedőből, ki 500 dollárt kapott, Keen földfelügyelőből, ki 500 dollárt kapott s végül Oteco kormányzóból, ki 5000 dollárt kapott. E pénz a Bank of Pueblo által, a két előbbi pedig egy philadelphiai bank által fizettetett ki. Természetes, hogy a földbizottság ideiglenes szemhályogot kapott s a kérvények kereszttül csuszak. Shermanék így 150 ezer hold földet szereztek, holdját három dollárért, ami a tényleges értéknek egy tizedét teszi csak.

Azonban e szédélés annyira veszedelmesnek látszott, hogy megkísérelték e zsákmányt törvényhozásilag való biztosítását. Sherman, mint a kongresszus tagja előterjesztette a 11.062-es számú törvényjavaslatot a következő cím alatt: "Törvényjavaslat New Mexico területén bizonyos földengedményekre s egyéb célokra." A javaslatot a képviselőház el is fogadta s így átjutott a szenátushoz. A szenátusban azonban elvetették a nyugati nagy földpanamák egynemelyikének napfényre kerülése következtében.

Hogy Shermanék több földet nem szerezhetek, csak annak tudható be, hogy Burns és Heney államügyészek, kik a földpanamák kiderítésében fáradoztak, közbeleptek.

Ezek a tények kerültek idáig napvilágra. Tagadhatatlanul méltó egymáshoz a banda minden tagja. Roosevelt, mint elnök kinevezi Taftot a Phillipinák kormányzójának. Taft a rokonságnak kezére játsza a philippini vasutakat. Kinevezi Taftot a Panama Csatorna főfelügyelőjének. Taft három millió dollár fejében harmichét milliót juttat Roosevelt sógorának s az idősebb Taftnek. Kinevezi Taftot el-

nökjelöltnek s hozzáálló társul alelnökjelölt lett Sherman, a földszédélő.

A republikánus pártnak legfőbb érve, sőt egyedüli érve az, hogy győzelem esetén folytatódik a prosperitás. Tetszik érteni, hogy kinek a prosperitása fog folytatódni? Prosperálni fognak a politikai szélhámosok!

A panamáziok sora azonban ezzel még nem ért véget. A többi is ismerteni fogjuk.

Említettük előzőt pár héttel, hogy a West Chesteri Sharples Works falragaszokon adta tudtára munkásainak, hogy azon esetben, ha Taft győz 10 százalékkal fogja felemelni a fizetést, azonban ha Bryan győzne le fogja zární az összes műhelyeket. Egyben "kérelmet" s "nem parancsot" intézett a munkásokhoz, hogy Taft látogatása esetén diszmetemet rendezzenek a republikánus alelnökjelölt tiszteletére.

A munkások megértették a kérelmet s teljes számban kivonulhák a gyáros nagy megelégedésére, aki mintegy köszönetképen, husz százalékkal leszállította a munkások fizetését a mult héten, a választást egy teljes héttel megelőzőleg. Kivételt képeztek a napszámósok, kiknek napibére különben is egy dollár tizenkét centől egy és negyed dollárig terjed s nem volt nagyobb a "prosperitás" idején sem.

A munkásoknak alapos lecke volt ez, melyből megtanulhatták, hogy választás vagy nem választás, Taft vagy Bryan, a kapitalista nyúzza a munkást, amennyire csak tudja, ahol csak teheti.

Ez a bérleszállítás egyébként fényes alkalmat nyújt Bryanak, hogy szavának álljon. Amikor Bryan értesült a west chesteri gyár falragaszairól, egyik beszédében felolvasott beszélen egy nagy indianai gyár biztosítja őt, hogy abban az esetben, ha a west chesteri gyár tényleg beváltaná fenyegetését, kárpótolni fogja a munkásokat. Ha szükséges, a Sharples telepről elbocsájtott összes munkásokat alkalmazni fogja.

Nos, a kárpótlásra itt az alkalom. Fizettesse meg Bryan az indianai gyárral a fizetéskülönbözetet, a husz százalékot.

Ez jóval kevesebb, mint amit Bryan ígért. Most van itt az alkalom annak bizonyítására, hogy nemcsak üres ígéretekkel traktálja a munkásokat.

Eros a gyanuk, hogy Mr. Bryan nem fog kapni az alkalom. Sőt egyenesen el fogja szalasztani. Sőt az sem lehetetlen (ha a fogadás szokásunk volna, fogadni mernék rá), hogy az indianai gyár is nagyobb hajlandósággal bír a west chesteri példa követésére. Mert a kapitalistának ígéretet tenni, kivált választás előtt, kellemes, azonban munkást nyuzni, — választás előtt vagy után, teljesen egyre megy. — hasznos.

S a kapitalistának fejlett érzeke van minden iránt, amiből hasznot merithet.

Jan Janoff Poutent szabadon bocsájtották, azonban ugyanazon percben, ugyanazon vádak alapján új elfogatási parancs folytán letartóztatták.

Az orosz kormány a végső eszközökhöz folyamodik, hogy megszerezze a forradalmárt s bosszuját töltse rajta.

Amerika munkásnépe félreérthetetlen módon nyilatkoztatta ki, hogy nem fogja tűrni az amerikai hatóságoknak az orosz kormány szolgálatába aljasodását s a munkások és nyilatkozatát többé nem lehet ignorálni.

Tudjuk, hogy az uralkodó osztályban kifejlett a nemzetköziség érzete s ha a szivők szerint cselekedhetnének kiszolgáltatnák Poutent. Viszont azonban tartanak a világ itélő székének ítélletétől, még inkább ama tanulságok következményeitől, melyet Amerika munkásnépe a kiszolgáltatásból levonna.

Ezért fogják Poutent szabadon bocsájtani.

MENEKÜLNEK A "JÖLÉT" ELŐL.

A bevándorlási hivatalnak legutóbb kiadott jelentése szerint 1908 január elsejétől, június hó 31-ig 220.226 bevándorló érkezett az Egyesült Államokba. Ugyanezen idő alatt 225.291 ember hagyta el ezt az országot, vagyis 5065-tel több, mint amennyi ide bevándorolt.

Ez is egyik bizonyítéka a republikánus uralom alatt dühöngő jólétnek.

NÉPAKARAT

szocialista munkáslap.

A Szocialista Munkáspárt hivatalos közlönye.

Kiadja

Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség
516 East 6th Street, New York, N. Y.

Megjelen minden kedden és pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	\$2.00
Fél évre	1.00
Negyed évre	0.50
Európába	12 korona.
Egyes szám ára 2 cent.	

A Munk. Bet. Szöv. hivatalos közlönye.

Szerkesztővel értekezni lehet hétfőn és szerdán 6-tól 8-ig.

NÉPAKARAT

Publ. by the Hungarian Socialist Labor Federation of America
516 East 6th Street, New York, N. Y.

Ch. ROTHFISHER, National Secretary.
M. ELLER, National Treasurer.

ISSUED EVERY TUESDAY AND FRIDAY.

SUBSCRIPTION YEARLY \$2.00
SINGLE COPIES 2c

Entered as Second-Class Matter August 28, 1907,
at the Post Office at New York, N. Y.

New York, Tuesday, Nov. 3, 1908

TARLÓZÁS.

Az a pokoli zürzavar, melyet New Yorkban Molnár Ferenc "Ördög"-e előidézett, semmi képen sem tud elülni. Hogy valamiképpen el ne simulhasson arról gondoskodnak az amerikai magyarság vezérei és hírlapírói, kik minden áron hasznát akarnak húzni a dologból. Szerencsésük, hogy Molnár Ferenc nem él New Yorkban, mert már biztosan irt volna egy másik darabot "Ördögök" címmel, melyben a főszerepeket ezek a vezér urak játsznák. Közülük az egyik még arra is képes volt, hogy megírja, miszerint Savage a magyar kultúrának akart használni, mikor az "Ördög"-öt megnémetesítette. Hiába! Pénzért még a "huncut német"-et is meg lehet dicserni.

Aki figyelemmel kíséri a prostituált amerikai magyar sajtót, bizonyára észrevette már azt az egyöntetű eljárást, melyet ez a kétes multo alakokból álló banda magyarországi elvtársainknak az általános titkos választójogot folytatott küzdelmével szemben tanúsít. Mint a koalíciós kormány megfizetett bérencei, — költésükhöz híven — napról-napra hozzák a valóságunk meg nem felelő tudósításokat elvtársainknak elkeseredett harcáról. Közülük az egyik — Dávid — már odajutott, hogy diashimnuszokat zeng a budapesti rendőrségről, amiért rendet tud csinálni a csöcselék között és így kiált fel örömben, (no meg az érte járó pauszál eljövételének reményében): "Még emlékszünk olyan időkre, mikor a polgárság a szocialista tüntetők terrorizmusával szemben nem talált olyan erőlyes védelemre, mint most. A Kristóffy belügyminiszterége alatt a rendőri vizsgálat jobban kedvezett a szocialistáknak, mint a károsult polgároknak." Végül azzal akarja neveltségessé tenni az egész mozgalmat, hogy a vezetők mindegyikének nevével megduplázza, adván nekik nyakatekért zsidó neveket. Ó: Dávid az öskeresztény. És ugyanakkor lapjának egy másik helyén ezeket írja: "A közérdek szolgálata s az igazság védelme tollunkat." Hiszi a piszi, Dávid! Meg vagyunk róla győződve, hogy őn tollát, sohasem a közérdek és igazság, hanem mindig a "szubvenció irányában" használja.

Kovács Lajosról szól ezuttal a nóta, ki mint a New Yorki Szent István Egyházközség pásztora hirdeti nyája között a keresztényi és felebaráti szeretetet. Úgy látszik azonban, hogy ő maga legkevésbé sincs áthatva azoknak szent és magasztos voltától. Erre engednek következtetni nem éppen keresztényi szeretettel megírt levelei, melyekben két hívének tudtára adja, hogy a katolikus egyházból őket kiközösíti és valóban pásztorhoz illő hangon velük szemlél, hogy oláh anyától született. S teszi mindezt azért, mert a két ember arra kérte a new yorki püspököt, hogy Kovács Lajos helyéért adjon nekik egy másik papot.

Bizonnyára istennek ezen szolgálja is úgy értelmezni mesterének tanítását, hogy: aki téged meg dob kövel, azt dobd vissza kenyérrel, de az legalább is tiz fontos és jó száraz legyen.

H-g.

ELVTARSÁK

Terjesszék a Népakaratot!

Magyarországi hírek.

A babona gyilkolt. A természettudományos fölfogás az igazságokat az ok és okozat összefüggésében keresi. Ezzel szemben két más fölfogás tartja még mindig rabságban a tudatlan emberek óriási tömegeit, két más fölfogás, amelyeknek tulajdonképpen csak a nevék más, de a lényegük egy s ez abban áll, hogy összefüggést hirdet oly tények között, amelyek közül nem oka egyik a másiknak a legkevésbé sem. Ez a lényegileg egyenlő, csak névben különböző két fölfogás: az istenhit és a babona. Az istenfő bigott ember meg van arról győződve, hogy bizonyos számú imák elmondása, fillérenek a papi perselybe dobása, szentelt gyertyák elégetése stb. sorsának megjavulását, bajainak orvoslását eredményezi; a babonás ember a legneveltebb hókusz-pókuszoktól s ami sokkal szomorúbb, gyakran veszedelmes kuruzslásoktól reméli kívánságainak teljesülését. Ez egyaránt kultúraellenes fölfogások közül még csak a babona ellen folytat a társadalom szervezett hatalma, az állam háborút: de nagyon természetesen eredménytelenül mindaddig, amíg a vallásérkösi oktatás nevében maga is támogatja, védi, erősíti a vallásos népbiztatást s így amit az egyik oldalon használ, azt sokszorosan elrontja a másikon. Aki a papnak elhiszi a hazugságot, az elhiszi a javasasszony-nak, a kártyavető cigányasszonynak is. Aki a maga és azonos érdekű embertársai ereje helyett az imákkal és áldozatokkal könyörületre bírható istentől várja a boldogulást, az az orvosi tudomány helyett könnyen fordul az ördögűzéssel gyógyító tüzes vashoz.

Ennek a babonának lett áldozata ifjú Szerafin György pattási, krassó-szörény megyei 15 éves fiú. A gyerek tavaly júliusban megöregült és az apja orvos helyett a falu vénesszonyának tanácsát kérte ki, aki azt mondta, hogy a fiuba az ördög bujt bele. Azt tanácsolták tehát, hogy tüzes vassal üzze ki az ördögöt a fiúból. Az apa megfogadta a tanácsot és gyermekének meztelen testét tüzes szöggel huszonnégy helyen megpörkölte. A fiú harmadnapra meghalt, az apa pedig gondatlanságából okozott emberölés miatt a törvényszék elé került, amely egy évi fogházra ítélte. A kuria jóváhagyta az első bíróság ítéletét.

A papok vért isznak. Fodor Ferenc, nagyfalvi lakos a zirci apátság szentgotthárdi szőlőjében vincellérként van alkalmazva. Hogy mennyire a papok szellemében viselte gondját a reá bízott szőlőnek, annak bizonyossága az a holttest, amely már a nagyfalvi temetőben várja a papok által hirdett örök földamást. Az eset úgy történt, hogy egy szegény, hülye ember kóborlásai közben betévedt a papok szőlőjébe. Észrevette a vincellér, hogy valaki kóborol a tiltott területen. Ráküldte a szegény tehetetlenre, hogy álljon meg. A hülye ember ügyet sem vetett erre, hanem folytatta útját abban az irányban, amelyben a vincellér állott. A vincellér fogta fegyverét s az embert — mint valami vadat — célba vette. A fegyver eldőlt és a szegény hülye ember szíven találva holtan terült el a papok szőlőjében.

A papok már most nyugodtan lehetnek, nem hiányzik a borukból egy csöpp sem, sőt meggyarapodott az egy kis embervérrel. Nem szokatlan ital ez az ő számukra, hiszen az egész középkorban át abban tobzódtak.

Nincs bírói függetlenség! Az Országos Bírói és Ügyészi Egyesület Grecsák Károly kuriai bíró elnöklésével közgyűlést tartott. Az elnök kuriai bíró büntetlenül állapította meg, aminek elmondásáért már annyi szocialistát lecsuktak: nincs bírói függetlenség Magyarországon!

Megdönthetetlen igazság, — mondta ez az igazán kompetens szónok — hogy a bírói függetlenség nagy elvét még mindig nem vitték keresztül. Hivatkozok Löffler bécsi egyetemi tanárnak és jogtudósának véleményére, amely szerint a hivatásos bírák függetlensége csak papíron van meg. Teremtünk meg — folytatta — függetlenségünket. A bírónak meg az államtól is függetlennek kell lennie. A polgárok egyéni és politikai szabadságának egyetlen biztosítéka a független bíróság. A bírói hatalmat nem szabad alárendelni a kormányhatalomnak. A bírói előléptetés mai rendszere károsan érinti a bírói függetlenséget. Az Országos Bírói és Ügyészi Egyesület a teljes és korlátlan bírói függetlenségről nem mondhat le soha. Az automatikus előléptetés a bírói függetlenség legfőbb kelleke. Meg kell alkotni a bírói testületek önkormányzatának garanciáját. Vissza kell állítani a bírák külön fizetési státuszát. Szóval, mindent el kell követni a teljes bírói függetlenség megteremtésére, hogy azaz lehessen a magyar bíróság, aminek lennie kell: a szabadságjogok védelmezőjévé.

Tehát: nincs Magyarországon bírói függetlenség. A bíró a kormánynak kénytelen alárendelni igazságérzetét. A bírói előléptetés mai rendszere lehetetlenné teszi, hogy a bíróság a szabadságjogok védője lehessen és a bírót egyszerűen a hatalom fizetett eszközévé, a magyar Ázsia fontatójává, a szabadság hóhérvá avatja.

A MUNKÁS BARÁTJA CSAK MUNKÁS LEHET.

A "United Brotherhood of Carpenters and Joiners of America" 309-ik lokálja visszautasította a A. F. of L. elnökének, Gompers Sámuelnek politikáját és egy Gompershez intézett nyílt levelet tett köze, amelyben a következőket mondja:

"Ön azt ajánlja nekünk, hogy támogassuk a demokrata pártot. Vajjon mit tett a demokrata párt ebben az országban a munkásokért? Ellátta a kapitalistákat bayonettekkel és löflegekkel és védte azoknak magántulajdonát. Öszinte hite-e önnök az, hogy most a munkások barátjává, az elnyomottaknak, a gyengéknek és szegényeknek védőjévé válik?"

A munkásnak, a munkáson kívül nincs más barátja.

Mi láttuk önt együtt ebédelni a mi ügyünk érdekében az ugynevezett "ipar kapitányai-val". Ön együtt tanácskozott a főké és munkás harcairól a Carnegiekkel, a Mark Hannákkal, kezét szorított a "nagy bot" emberével és mi lett az eredmény? Ön mindig a bírói rendeletekről beszél. Mit törődik a munkás, akinek munkája sincs a bírói rendeletekkel?

Mi, e lokálnak 1300 tagja tudomására adjuk önnök, hogy nemcsak az a mi erős hitünk, hogy az ön politikája nincs hasznára a munkásoknak, de az is, hogy ön nagy ártalmára van ez ország munkásokoztályának."

PRESTON ÉS SMITH.

Mint Carson City-ből jelentik, Nevada állam legfelsőbb bírósága visszautasította M. R. Preston és I. Smith kérvényét, amelyben ügyüknek új tárgyalást kérték. Mindkét elvtársunk Nevada állam börtönében ül John Silva nevű goldfieldi restaurans tulajdonosnak önvédelemből történt lelővése miatt. Ügyüket már rég felebezték a legfelsőbb bírósághoz, de az felebeztüket visszautasította azon indoklással, hogy kérvényük nem tartalmaz felebbezéshez szükséges elegendő tény.

De dacára annak, hogy másodszor utasított vissza elvtársaink ügyének új tárgyalás iránti kérvénye, az ország szocialistái erősen hiszik, hogy végre mégis új tárgyalás alá kerül ügyük, mert érdekükben az eddiginél nagyobb agitációt fognak kifejteni.

Fel a versenyre!

A st. louis elvtársnők komoly munkára, diós küzdelemre hívunk fel beneteket!

Versenyre hívják föl szövetségünk összes osztályait, amely versenyben győztes osztály-nak egy gyönyörű himzett, értékes vörös selyem zászlót adnak jutalmul.

St. Louis elvtársnőink célja a versenyvel az, hogy minél több olvasót szerezzenek a Népakaratonak s ez által minél több harcost állítsanak a csatasorba, küzdeni a munkások taly felszabadításáért, a szocializmusért.

A zászlót szövetségünk azon osztálya kapja meg, amely osztály

1908 december 31-ig

legtöbb féléves új előfizetőt szerez a Népakarattal részére.

Felhívjuk elvtársnőinket és elvtársainkat, hogy szocialistákhoz méltóan vegyék ki részüket a Népakarattal folyó küzdelemből.

Ne legyen egyetlen egy tagja sem szövetségünknek, ki a küzdelem után el ne mondhatná, hogy teljes mértékben megfelelt azon kötelezettségének, amelyet elve, meggyőződése reá rótt.

Elvtársak! Elvtársnők!

A klerikális népbiztatók, a hazafiságból élősködők fekete seregének cudar munkája, amelyel népünk megromlására, amerikai magyar munkásterveink agyának megnyomortására törekszének, sarkaljon benneteket tetre, küzdelemre!

Fordítsátok minden erőteket, minden szabad időteket a Népakarattal terjesztésére, hogy az minél szélesebb területekre szórhassa a tudás sugarát, minél több munkás szívében élesse lángra a szolidaritás tüzet és fokozza a harci készséget megdönteni a mai romlott társadalmi rendet, amely a dolgozó milliók nyomorára van építve.

Fel a versenyre a zászlóért, a Népakarattal, a szocializmusért!

Külföldi hírek.

A szocialista iroda nemzetközi értekezlete. Már röviden jeleztük, hogy a szocialista nemzetközi iroda ülést tartott Brüsszelben. A konferencia megnyitása előtt, szombat este, a "Maison du Peuple"-ben nagy népgyűlést tartottak. A Népháza disztermet szorongásig megtöltötték brüsszeli elvtársaink. Az egész estén lelkes hangulat uralkodott s élénk tetzés kísérte a szónokok fejtegetéseit, különösen amikor ítéletet mondtak az európai diplomácia politikája fölött, amely intrikáival háború veszedelmet zúdít a politikai önállóságra törekvő nemzetekre.

A gyűlést De Brouckère elvtárs nyitotta meg. Rámutatott azon politikai eseményekre, amelyek a jelen válsággal való összefüggésükben öntudatra ébresztették a már nagykorúvá vált nemzeteket. "Üdvözljük ezen eseményeket — mondta — mint jelét a hazának, mely megnyitja az osztráhar utját." De Brouckère rátrét még ezután a kapitalista gyarmatosítás rablópolitikájára s azután átadta a szót Buchinger elvtársnak, aki a magyarországi elvtársak nevében üdvözölte a jelenlevőket. Mitűnt ismertette az uralmon levő magyar koalíciónak gyalázatos válsztojogi tervezetét és a harcot, amelyet a munkásság ez ellen viv, a Balkán-kérdésre tért át, amelyről fejtegetéseit így fejezte be:

A magyarországi uraknak bármely követelése erkölcsstelen ebben a pillanatban. Egyszerűen örültség volna, ha Bosznia népe idekiváncsra hoznánk ma, amikor Magyarország uralmon levő politikusi olyan választójogot akarnak, amely elrabolja nemcsak a magyarjku proletáriátus jogát, de elsősorban a nem magyarjku proletáriátusét. Mondanom sem kell elvtársaim, hogy mi magyarországi munkások a Balkánon mutatózó zavarok békés elsimulása mellett leszünk mindvégig. Amidőn pedig ígérem, hogy a népjogok győzelmé érdekében kitartunk akár utolsó csöpp vérünkig, teszem ezt abban a tudatban, hogy így szolgáljuk legjobban a magyar nép, Bosznia és Hercegovina népe, valamint az egész Internacionale érdekeit. (Általános zajos éljenzés és taps.)

Tüntető lelkesedéssel fogadta a gyűlés Vardan elvtársat, a török szocialisták küldöttségét. Vardan a törökországi forradalmár szocialista párt üdvözlését hozza. Pártja tizen-nyelc év óta küzd a szultán uralma ellen. Ismerteti a keresztény és a mohamedán lakosság közös küzdelmét, amely végre is győzelmet aratott. Beszédét így fejezte be: Biztosítsák önök az új Törökországot, hogy a nyugaton csak egyetlen barátja van: a proletáriátus.

Avramov (Bulgária), Nemece (Csehország), Pernerstorfer (Ausztria), Braunting (Svédország), Glasier és Hyndman (Anglia), Vailant (Franciaország) és Molkenbuhr (Németország) elvtársak felszólalása után Adler elvtárs (Ausztria) szólalt fel, ki Bosznia annexiójáról szólva, ezt mondta:

Azt mondják, hogy a kormányok cselekvéseinek haladást jelentenek. Bulgária függetlenítésében tényleg haladást láthatunk s remélhetjük, hogy a nép ki tudja használni ennek előnyeit. Ami azonban Bosznia annexióját illeti, azt kell kérdeznünk, hogy kinek válik ez hasznára? Ausztria népének semmi érdeke sincs. Ellenkezően, kettős veszedelmet rejt magában: veszélyeztetni a békét és nemzeti surlódásokat okoz. A Szerbiával való háború természetesen örület lenne — de az örület mindig a népek fizetik meg. A legrosszabb a dologban az, hogy az egészet ellenforradalomként csinálta a diplomácia. Ha azonban a Balkánon a régi fejtetésnek kapna uralomra, ez Ausztria-Magyarország büne lenne s kormányunkat felelősségre is vonnánk érte. A külföld ismerje meg álláspontunkat! A dolgok menetét nem tudjuk megakadályozni, de ha a kormány alkotmányt ad az anektált tartományoknak s jogállapotukat rendezi, ezt az ausztriai és magyarországi hatalmas munkásmozgalomra való tekintetből teszi. A háborút csak az akadályozhatja meg, hogy minden országban gondolkodó emberek vannak s az uralmon levők rablóvágyát korlátozza az a gondolat, hogy ha a háború kitör, senki sem tudhatja, hogy hol fog végződni... (Viharos éljenzés.)

Furnemont (Belgium) javaslatára egyhangú lelkesedéssel határozati javaslatot fogadtak el, amelyben kimondja a gyűlés, hogy a proletáriátusnak megdönthetetlen akarata a békét fenntartani s a népeket elnyomó militarizmus ellen üzdeni. A hatalmas gyűlés ezután az "Internacionale" éneklése mellett véget ért.

Kik a lapot nem kapják rendszeresen, levelező-lapon tudassák velünk a következő angol szöveggel:
Editor, Népakarattal. 516 E. 6th St., New York
I am a subscriber of your paper, but I don't get regularly. Please send it to this address:

Név .....
Szám és utca .....
Város .....

TÁRCA.

A HÁZI KOSZT.

— Irta: Farkas Antal.

Dorottya némén azok közé a régi, erős és ritka jellemek közé tartozott, akik tubákkal ették a sárgadinnyét és semmit sem helyeselték, akármi, akárhogy történt. Harisnyakötés közben, lekvárfőzés körül beleavatkoztak az országos politikába és Franci nével egyetemben nyíltan hangoztatták, hogy csak egy nagy ember volt a világon, I. Napoleon. Még nagy sem tudom, hogy a franciák császára mivel érdemelte ki a kedves néniék szeretetét, de annyi tény, hogy Napoleon császáron kívül minden embert kismiskának tartottak. Csupán gyanakodásból fogom rájuk, hogy a császár fölszörző nőülésével vitta előttük az elismerés pálmáját, mert köztünk legyen mondva, a néniék egyszer sem mentek férjhez és így a többször nőül-hajtották az elismerés lobogóját és annál diűsebben gyűlöltek azokat a javakorbeli férfiakat, akik városunkban megalakították az agglégnyek asztaltársaságát.

Ami azt illeti, ez nem is volt szép dolog olyan kis helyen, ahol a leányok nagyobb számban maradtak pártában. Az ilyesmít tessék megcsinálni Amerikában, amely elég messze van tőlünk, hogy a gyűlölet közvetlenül ne érje a helyi népet, hanem a távoli országokból érkező hírek valóságában. Amde az már igazán nem volt szép a miénk, hogy Dorottya néniék közvetlen közelségében propagandát csináltak az agglégnyeknek és nyíltan hirdették, hogy hetenkint egyszer itt és ott összejövettel tartanak, amelyen hol a kataszteri becslobizos ur, hol a sóhivatal pénztárnoka statisztikai adatokkal megspékelt tudományos felolvasásban bizonyítgatja, hogy minden bajoknak a tulnépesedés a forrása s ezért óvakodni kell a házassági viszonyok szaporításától.

Dorottya némén megesküdtött rá, hogy a kataszteri becslobizos a hatvanas években kétszer, a hetvenes években háromszor kérte meg, de még a nyolcvanas években is kikoszarozta volna, mert kártyás és részeges. Franci néni hasonló jókat tudott a sóhivatal pénztárnokáról, akik igen sok hibája mellett még epileptikus rohamok is gyötörnek. De hát ezekkel a leleplezésekkel nem lehetett előllni a nagy nyilvánosság előtt és így az agglégnyek propagandájának nem tudtak gátat vetni.

Egy emberük volt, aki Napoleon császárnak kívül megnyerte a tetszésüket. Orsolya Mennyhért apátplébános ur, aki nyíltan hirdette a házasságok üdvös voltát s tettekben bizonyította, hogy a cél érdekében nem sajnálja a fáradságot. Minden gazdasszonyát férjhez adta. A plébánián szolgáló nőszemélyek kivétel nélkül férjhez mentek, sőt még kiházásit is kaptak a jólkü plébános urtól. Sokan mindjárt szaporulatot is vittek a friss hajtású családba, de ez nem volt baj. A plébános ur sohasem feledekezett meg az óvóiról és a lelki gyakorlatokra később is hozzá járó menyecskék sohase jöttek ki üres marokkal. A plébános ur jezsuita atyákt hívott meg vendégszereplésre, akik a házasságkötés terén meglepő eredményeket értek el.

Mondják, hogy a jólkü apátplébános ur mindezt a párbérek növekedése érdekében tette, de hiszen mindent mondanak az ember!

Az agglégnyek veszedelmes propagandájában azonban nem lehetett szó nélkül hagyni. Akciók kellett indítani az asztaltársaság ellen, amely első sorban a kataszteri becslobizosok kompaniájának a társadalmi bojkottálásában nyilvánult. Az agglégnyek is szeretnek. A gyomruk szeretik. A vendéglői kosztra kárhottatott urakat nem kell meghívni finom házi koszokkal egybekötött családi összejövetelekre, különben is ök esküdt ellenségei a családnak és így a hazának is, mert — mint a plébános ur igen szépen bebizonyította — a haza családokból áll és így a haza alapját ássák alá azok a veszedelmes emberek, akik a család keletkezését hamis tanáik terjesztésével lehetetlenné teszik, meggátolni töreksznek.

Dorottya némén házról-házra járt és bizony nem egy disznótortól, keresztelőtől, lakodalomtól, névnaptól ütötte el az agglégnyesség apostolait. Ha mégis elmerészkedtek valahová, nem csupán a finom kosztoktól megrakott asztaltalálták maguk előtt, hanem Dorottya német is Franci néni társaságában, sőt az apátplébános ur sem hiányzott. Most aztán tessék nyugodtan, kedvükre enni-inni. Egy szó ki nem jöhetett a szájukon, hogy torukra ne forrasztották volna és végre is megszűntek.

Dorottya néniének is kiléptek a nyilvánosság piacára. A Mártha-egyesület kebelében vezető szerepre vállalkoztak és azon mesterkedtek, hogy a város minden családjához szorgalmas, erkölcsös, templomba járogató cselédek juttassanak. Családatagot csináltak a környékből összeszedett lányokból, akiknek tilos volt a kimenő, a szeretőikkel való összejövetel, mert ez nem vezet jóra, családtagok, akiknek nem igen kell a bér, aki megelégszik azzal is, ha minden hónapban egy szép fejrevaló kendőt kap a gazdasszonyától.

A SZABADSÁG ÁRA.*

Az "Everybody's Magazine" 1908 októberi számából idézek.

Debs így beszél: "A nemzet átvénné a trustokat és eltávolítaná azokat, akik a trustokat a birtokukban tartják: a Morganokat és Rockefellereket, akik kizsákmányolnak és a részvényeseket, akik meg nem kerestek osztalékot huznak."

Lincoln S. kérde: "Fizetnének érte vagy csak egyszerűen elvinnék." "Elvinnék" — felelte Debs.

"Nem vennék el" kiáltott közbe Berger Debshez rohanna és fenyegetően állott melléje. "Őn azt nem tenné" — jelentette ki. "Nem tenné, ha én ott lennék! És ne mondja ön ezt a párt nevében. A párt éppen úgy az én pártom, mint az őné és én életem, hogy mi azok megfizetését ajánlanánk."

"Megfizetését ajánlaná." De mivel fizetne hatalma ur?

Bizonyára nem munkaidő szelvényekkel? Bizonyára nem azt ajánlaná, hogy a munkásosztály csináljon forradalmat és aztán hagyja ott annak gyümölcseit. Mert ezt tenné, ha arra az állásponton helyezkednék, hogy a termelési eszközöket "fizet" a tőkés osztálynak. Őn bizonyára még mindig elismeri a világ munkásainak harci riadóit: "Világ munkásai egyesüljétek! Csak láncaitokat veszíthetitek el és nyehettek egy egész világot." S ha nem, amint ez a jelszó hadüzenet és nem a kompromisszum felajánlása, úgy őn árulója annak az ügynek, amely úgy bajnokának hirdeti magát. Őn nem más, mint a munkásmozgalomnak politikai Gompers Sámuelje, mert az őn kijelentése után nincs semmi különbség Berger Viktor "szocializmusa" és Gompers Sámuel "uniunizmusa" között. Mert hallgasson csak ide: Gompers Sámuel a "Pearson's Magazine" 1908 szeptember havi számában így ír: "Amit a szervezett (?) munkásság az Egyesült Államok kongresszusától kért, nem a törvényekkel szemben való immunitás volt, hanem az alkotmány biztosította "törvény előtti egyenlőség" betartásának követelése minden polgárral szemben. Tiltakozás volt az osztálymunkások ellen. A szocialisták szerveztek egy politikai pártot, egy osztály-pártot, hogy legyőzzék — mint ők szeretik nevezni — a kapitalista kormányt. Ez homlokegyenest ellenkezik a "törvény előtti egyenlőség" ideáljával. Amerikán szervezett munkássága a politikai küzdőterre lép, hogy biztosítsa a törvény előtti egyenlőséget minden tekintetben, hogy együttműködjen a polgárság legfelvilágosodottabb és legfontosabb elemeivel, hogy munkálkodjék a munkások gazdasági helyzetének folytonos javításán, hogy minden elmuló nap ragyogóbbá tegye nemzeti fejlődésünket, hogy meggyőződéssé tegyék mindenkinek, hogy azok az elvek, amelyekre a mi köztársaságunk építve van — szeretik."

Nos, Berger ur, tekintet nélkül Gompers urnak a "szocialistákról" és azok "osztály-pártjairól" tett kijelentéseire — ismét azt állítom, hogy nincs semmi lényeges különbség a munkásmozgalomról őn által alkotott idea és Gompers idejára készített. Mindkettőjük fenntartják a "törvény" szentségét. Őn azzal a higyeljével nyilatkozta, hogy mi, szocialisták "fizetést" ajánlunk a kapitalistáknak a trustokért", Gompers pedig az ő sokat hánytorgató "törvény előtti egyenlőség"-ével. Mindkét esetben mi őn és Gompers között a pokol tüze és a jégtorlasz dermesztő hidege között állunk, mert mindkét esetben, ha akár politikailag vagyunk szervezve (?) az őn-vezérelte alatt, ha akár gazdaságilag az ő vezérelte alatt, arra vagyunk kárhoztatva, hogy adót fizessünk a kapitalista osztálynak, mert az őn "fizetési ajánlata" nem más, mint elismerése a kapitalisták tulajdonjogának, amint az ő törvény előtti egyenlősége sem más, mint elismerése az összes kapitalista törvényeknek, a kapitalizmus törvényei pedig a magántulajdon jogán, a magántulajdon joga pedig a munkásosztály rabszolgaságán alapszik. Ily beszéddel mindkettőjük elveti az osztályharcot és így erőtlenné teszik a szocialistákat a győzelem kiküzdésére.

Vajon fizetett-e a feudális nemesség a rabszolgák tulajdonosainak rabszolgáikért és elismerte-e azok törvényeit szentségként? Nem.

Vajon fizetett-e a kapitalista osztály a feudális nemességnek azok földjeiért, avagy elismerte-e azok törvényeit "isteninek" és "természetadta" törvényeknek? Nem.

Nem a szocializmusnak és nem a unionizmusnak elvei azok, amelyeket önk hangoztatnak, hanem az American Federation of Labor, mely gyilkos kezével agyon akarja fojtani a forradalmi szellemet.

*) Lincoln Steffens, az "Everybody's Magazine" munkatársa meginterviewolta a pártok jelöltjeit — köztük Debs-t is — kikhez azon kérdést intézte, miként vélik lehetőknek a munkásosztály helyzetének javítását. Az idézőjel között levő mondatok a Steffens és Debs közt lefolyt beszélgetésből vannak idézve. A beszélgetésnél jelen volt Berger Viktor is, ki szintén elmondta véleményét.

Utastja a négyülés az elnököt és jegyzőt, hogy e határozati javaslatot úgy magyarországi testvérlapunknak, mint a Népakaratnak közlésre küldjék be.

A határozati javaslatot a négyülés egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

Ez után Stefanek elvtárs beszélt, aki a kíváncsorságát fejegette. Utána Friedman elvtárs ismertette az amerikai munkás helyzetét. Majd a választásokra tért, közben bemutatva Roosevelt politikáját s azokat a vesztegetéseket, amelyek nemrég kerültek nyilvánosságra. Ösmertette a kapitalizmus fejlődését és a nyomort, amely nyomában jár s bebizonyította, hogy a munkásosztály felszabadítását csak a szocializmus diadala hozhatja meg. Végül Nagy Lajos elvtárs ismertette a szervezkedés szükségességét s a sajátját. Kimutatta mely óriási erő rejlik a szervezkedésben. Bemutatta az amerikai polgári lapokat s hogy mily káros hatással vannak azok a munkásosztályra. Ismertette a Népakaratot, mint a munkásosztály igaz szószólóját s ajánlotta, hogy azt támogassák.

Beszéde végzetével felehangzott a Marsellais, amelynek hangjainál a gyűlés szétoszlott.

Miért nem olvassa Kiss Károly remek proletárverseit, melyeket a PIROS MEZŐKÖN című könyvben gyűjtött össze. Ára kötve szállítási költséggel együtt 40c.

mokból, amely levélnek borítékján a következő cím olvasható: "Industrial Workers of the World" és amelynek feladója J. B. Bockstael, 44 Julian St, Providence, R. I., North Amerika s aki azt állítja, hogy ő a fentnevezett szervezet egy osztályának titkára. A renaixi elvtársak arra kérnek, hogy informáljam önöket és hívjam fel az elvtársak figyelmét arra, hogy önk tudassák az amerikai szervezetekkel, hogy nevezett Bockstael nagyon veszélyes ember, Roubaix város titkosrendőrségének szolgálatában állt és óriási károkat okozott a szocialista pártnak. Rövid időn belül részletes információt küldök és hiszem, hogy önk felhívják az elvtársak figyelmét, hogy óvakodjanak.

Camille Huysmans, titkár.

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség XIX. osztálya október 11-én jól látogatott négyülést tartott Jan Janoff Pouden kiadása napirenddel a Friedman-féle Hallban. Az egybegyűlteket Schwartz elvtárs üdvözölte s kérte elnök és két jegyző választására, ülésvezetőnek Hermanovics Károly, jegyzőknek Engli Kálmán és Tomori Antal választották meg. Az ülésvetelő lelkes szavakban hívta fel a jelenlevőket a napirend fontosságára és átadta a szót Gaál Sándor elvtársnak, aki hosszabb beszédben ismertette Oroszország viszonyait és rátért Pouden működésére, ki azon forradalmárok egyike volt, akik megtörték igyekeztek a cári rémuralmat s ki küzdeni száz millió ember szabadságáért, jölétét.

Csak kötelességünknek tesszünk eleget, amíg eltiltunk az újságunkat fejezzük ki kádatása ellen. Beszéde után Hermanovics szót néhány szót a gyűléshez. Végül újra Gaál intézett agitációs szellemű beszédet, felhívta a jelenlevőket a szervezkedésre és lapunknak, a Népakaratnak pártolására.

Tomori Antal, jegyző.

NÉGYÜLÉS CHICAGOBAN.

E hó 25-én jól sikerült négyülést tartottunk, amelyen nagy számu indifferentis közönség vett részt, figyelemmel hallgatván a napirend előadóit. Az egybehívók nevében Rosner elvtárs üdvözölvén az egybegyűlteket, kéri őket egy elnök és jegyző választására. Elnöknek Kovács, jegyzőknek Parragh elvtársak választották meg. A napirend első pontját "Az általános választójog tervezete" Gaál Sándor elvtárs ismertette. Bemutatta a koalíció politikai sédeléseit, magyarországi munkástestvéreink eldöntését és kifejtette, miért van oly szükség az általános titkos választójogra Magyarországon. Beszéde végzetével a következő határozati javaslatot ajánlja elfogadásra:

Tekintettel arra, hogy a koalíció az általános választójogot megvalósításának ígéretével foglalta el az ország vezetését; tekintettel arra, hogy a király az általános titkos választójog életbeültetésére királyi szavát adta — mert Magyarországi haladása, jólléte és a nép szabadsága függ ennek a jognak törvénybeiktatásától;

tekintettel továbbá arra, hogy az 1908 szeptember 24-én nyilvánosságra hozott tervezet szerint a magyar kormány az általános titkos választójogot alávaló módon meghamisította: az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség chicagói osztálya által 1908 október 25-én megtartott négyülés kimondja, hogy:

Amit Magyarországi munkásnépével a kormány elkövet nem más, mint aljas merénylet. Elitéli a koalíció kormányt mint olyant, melynek működése az ország pusztulását idézi elő. Egyben tiltakozik a plurális rendszer és az általános titkos választójog elsikkasztása ellen. Magáévá teszi a gyűlés Magyarországon küzdő testvéreink minden törekvését a merénylőkkel szemben.

Utastja a négyülés az elnököt és jegyzőt, hogy e határozati javaslatot úgy magyarországi testvérlapunknak, mint a Népakaratnak közlésre küldjék be.

A határozati javaslatot a négyülés egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

Ez után Stefanek elvtárs beszélt, aki a kíváncsorságát fejegette. Utána Friedman elvtárs ismertette az amerikai munkás helyzetét. Majd a választásokra tért, közben bemutatva Roosevelt politikáját s azokat a vesztegetéseket, amelyek nemrég kerültek nyilvánosságra. Ösmertette a kapitalizmus fejlődését és a nyomort, amely nyomában jár s bebizonyította, hogy a munkásosztály felszabadítását csak a szocializmus diadala hozhatja meg. Végül Nagy Lajos elvtárs ismertette a szervezkedés szükségességét s a sajátját. Kimutatta mely óriási erő rejlik a szervezkedésben. Bemutatta az amerikai polgári lapokat s hogy mily káros hatással vannak azok a munkásosztályra. Ismertette a Népakaratot, mint a munkásosztály igaz szószólóját s ajánlotta, hogy azt támogassák.

Beszéde végzetével felehangzott a Marsellais, amelynek hangjainál a gyűlés szétoszlott.

Miért nem olvassa Kiss Károly remek proletárverseit, melyeket a PIROS MEZŐKÖN című könyvben gyűjtött össze. Ára kötve szállítási költséggel együtt 40c.

Ezen a réven a Dorottya-néiék meglehetősen népszerűsége és közszeretetre tettek szert. Személyesen ügyeltek föl a leányok erkölcsére és menten a redőrkapitány elé vitték azt, aki a házi fegyelmet erősebben gyakorló ur vagy urnó ellen fölnyitotta a száját, aki a kapuban legénynek beszélgetett, aki templom helyett a kis erdőbe ment sétálni. Meleglátogatták a Mártha-egyesület nevében a cselédartó helyeket. A leányokat elfogta a rémület, mikor a könyvháza beperdült a szaporaléptű, okulás néni ödvatu selyemszoknyájában, virágos fejkötőben, azzal a furcsa alaku ridiküllel, amiben Szent Antalok, imádságos könyvek, olvasók voltak halomszámra és amikből vásárolni kellett a szegény leányoknak, de fizetni nem. A bérükből lefogták az árát. Néha az apátplébános ur is velük ment és netalán dörgedelme, ordoggel, pokollal és nemtörődomséggel való fenyegetések az ő szentséges ajakáról hangzottak el.

Az agglégények asztaltársasága keservesen ezerte Dorottya néinek büntető kezét. Szomorúan találgatták, hogy miképpen lehetne megtörni az alkalmatlanná vált Márthák hatalmát. Mindenkit elriasztanak tőlük, mindenkit félre adnak az orruk elől. Nekik nem marad más, mint a vendéglői koszt és a kártszabi kura.

Arra gondolni se lehetett, hogy a Márthák elveik és szabadságuk föloldozásával elvegyék. Elkéstek, szörnyű módon elkéstek ettől a ballopéstől. Fölbomoljon az asztaltársaság és így mindenki a maga erejére támaszkodva ezvezen az élet tengerén? Annyira megszokták egymást évtizedeken keresztül, hogy ebbe a megoldásba se mehettek bele.

Ekkor ütötte be a tulipán-mozgalom. Meg kell menteni a házat! A kifáradt, ellustult, gyomor-szerető, fogatlan oroszlanok kompániája csibak-szó mellett kitalálta, hogy a Márthák ezt kell beugratni. Így majd kevesebb idejük lesz az alkalmatlankodásra, az agglégények üldözésére. Széltében-hosszban dobra ütötték, hogy ők veszik kezükbe a mozgalom vezetését. Márthák fölszisszentek.

— No még csak az kéné! Ezek a családronó, hazaellenes vén iumpok! Gyerünk a plébániára!

Orsolya Menyhért fötisztelendő urat az ágyból huzták ki. Meg kell a tulipán-kertet csinálni me, nehogy a nem odavaló elemek megelőzzenek. Dorottya néiék nyakukba vették a várost és tulipánokdat. Az agglégények hasonló irányu akciót indítottak. Nagyban készültek a választásra, hogy kiknek kezébe adják a vezetés gyepeljét. A furiangos róka ellentáborra egytől-egyig a Márthákra szavazott és a szegény vén leányok nekifogtak a mozgalomnak. A Mártha-egyesület így ment tönkre. A Dorottya néiék buzdulkodása nem jutott már arra is. Föl kellett tulipánozni az egész várost, összejöveteleket, bálakat rendezni, gyűléseket csinálni, a bárónő-elnököt körül forgolódni. Az agglégények olyan tulipánokat tűztek a kabátjukra, hogy alig bírták cipelni. A boykottálásukat véget ért, mert ki merne az olyan ember hazafiságában kételkedni, aki tulipánt hordoz.

És nálunk még most is virít a tulipán. Dorottya néiék még most se fáradtak el. Az avultsziú selyembluzokon hordják azt a furcsa kis jószágot, amelynek a segítségével a cselédek megszabadultak az örök zaklatástól, a plébánia és a rendőrség erkölcsmentő akciójától. Ápolják, öntözik azt a gyökeretlen virágot, mely visszaadta az agglégényeknek azt, amit a családi életből egyedül szeretnek, a házikosztot.

BÜNBE KERGETVE.

Négy álarcos rabló tört be S. A. Shay ügyvéd lakásába szombaton reggel s onnan 3000 dollár értékű ékszert raboltak el.

A betörők az ablakra kapaszkodva ngrottak be a szobába s a zajra felébredt Shay anyósa, aki menekülni próbált azonban a rablók maradására kényszerítették.

A zajra odarohant Shay és felesége valamint kis gyermekük is, akiket két rabló rájuk szegzett pisztolylyal csendben tartott, míg a másik kettő "dolgozott".

Egyser csak megszólalt a kis Arnold s azt kérde atyjától, hogy miért van ez embereken álarc?

E kérdés hallatára az egyik rabló mélyen felsóhajtott, majd karjára vevén a gyermeket így szól: "Nekem is van otthon egy ily gyermekem" — és elkezdett zokogni. Távozáskor a kárvalottaknak csak annyit mondott, hogy 11 hónapja tartó munkanélkülisége kényszerítette a rablásra, mert nem tudja tovább nézni, hogy felesége és gyermeke éhezzenek.

FONTOS ÉRTESETÉS.

A nemzetközi iroda titkársága a következő levelet küldte az amerikai szocialista pártoknak képviselőihez:

Brüsszel 1908 október 23.

De Leon és Hillquitt elvtársaknak. A Renaix városi szövetség titkárja éppen most kapott egy levelet az Egyesült Álla-

REGÉNY.

A Kreutzer-Szonáta.

Irtá: Tolstoj Leó gróf.

(Folytatás.)

(37.)

Ismét szükségét éreztem annak, hogy szabad folyást engedjek erőszakomnak, éreztem a düh kését és teljesen átengedtem magam neki.

Nem, nem fejezték be és így önmaguk hazudtolták meg magukat.

Megkezdődött a másik dolog, amelytől féltek és amely elenyészette azt, amit mondani akartak. Nőmre vettem magamat, folyton rejtgetve a tört, nehogy a másik megakadályozzon abban, hogy odaszurjak, ahova akartam, mellébe, szíve tájába. De ebben a pillanatban a muzikus észrevette szándékomat és amit nem vártam tőle, hirtelen megragadta mindkét kezemet és felkiáltott:

— Térjen magához... Mit művel ön... Segítség! Segítség!

Kiragadtam kezemet az övéből és feléje dőtem. Nagyon rettenetesnek kellett látszanom, mert a muzikus hirtelen úgy elsápadt, hogy még az ajka is elhalványodott. Szeme saját-szerűen villogott és amire színtén nem voltam elkészülve a zongorán át elmenekült a másik szobába. Nyomába akartam magamat vetni, de nagyon súlyos teher nehezedett karomra. Nőm volt.

Minden erőmet megfeszítettem, hogy megszabaduljak tőle. De ő csak annál erősebben kapaszkodott belém és nem eresztett el. Ez a váratlan akadály, ez a teher s ez a visszatartó érzés még jobban fölingerelt. Megértettem, hogy teljesen megbolondultam, hogy irtózatos vagyok — és ennek nagyon örültem. Összedtem minden erőmet és balkarom könyökével irtózatos csapást mértem arcába.

Nőm felsikoltott és elbocsátotta karomat. Üldözni akartam a másikat, de az a benyomásom támadt, hogy nevésséges lenne nőm kedvesét pusztá harisnyába üldözni és semmi áron sem akartam nevésséges színen feltűnni, hanem rettenetes akartam lenni. Rendkívüli düh ellenére az egész időn át tudomásom volt arról a benyomásról, amelyet ő rájuk tettem, sőt részben éppen ez a benyomás vezérelt.

Nőm felé fordultam. Pamlagra hanyatlott és arcát azon a helyen elfőve, amelyen megütöttem, rám nézett. Arcából kilátszott a félelem és az ellenem, ellensége ellen táplált gyűlölet. Leg alább én rézsemről nem láttam semmi egyebet, mint ezt a félelmet s ezt a gyűlöletet, amelyet a másik iránt való szerelmé idézett elő. Talán még visszatartottam volna magamat, talán még nem engedtem volna magamat végtelenségig elragadtatni, ha hallgatott volna. De egyszerre elkezdett beszélni s a törrel fölfegyverkezett kezemet megragadva azt mondta:

— Térj magához! Mit művelsz! Mi bajod van? Nem történt semmi... semmi, semmi... Esküszöm nekem.

Még haboztam volna, de ezek az utóbbi szavak, amelyekből éppen az ellenkező következett, mint amit állítottak, vagyis azt, hogy minden megtörtént, ezek a szavak feleletet követeltek. És ennek a feleletnek meg kellett felelni annak az állapotnak, amelyben voltam és amely egyre crescendo fejlődött. A dühnek is megvannak a törvényei.

— Ne hazudj, rima! Ne hazudj! bögtém. Bal kezemmel megragadtam az ő kezét. Kiszabadítottam magát. Ekkor, mindig anélkül, hogy törömet elbocsátottam volna, torokom ragadtam, a földhöz vágtam és fojtogatni kezdtem. Nőm földhöz kapott kezemhez s torkát hörögre kiszabadítani igyekezett. Erre a tört bal oldalába, az oldalbordák közé dőfem.

Az emberek azt mondják, hogy dührohamukban nem emlékeznek arra, amit tesznek; de ez nem igaz, ez képtelenség. Én mindenre emlékszem, egy pillanatra sem vesztettem el öntudatomat. Mentül inkább izgattam magamat a dühbe, annál inkább megvilágosodott öntudatom és lehetetlen volt nem látnom, hogy mit cselekszem. Nem mondhatom, hogy előre tudtam, mit fogok tenni, de abban a pillanatban, amikor cselekedtem, sőt úgy tetszik nekem, valamivel előbb is, tudtam, hogy mit teszek, mintha lehetséges akartam volna tenni, hogy utóbb megbánjam, hogy utóbb azt mondhasam magamnak, hogy a végzetes pillanatban visszatarthattam volna magamat. Tudtam, hogy a szurást az oldalbordák közé mértem és tudtam, hogy a tör be fog hatolni mellébe.

Abban a pillanatban, amelyben ezt tettem, tudtam, hogy irtózatos dolgot követek el, olyant, aminőt azelőtt sohasem követtem el és amelynek borzasztó következményei lesznek. Ez a tudat oly gyors volt, mint a villám és a tett nyomban követte. Erről a tetről a legnagyobb világgossággal adtam magamnak szót. Még nagyon jól emlékszem rá, hogy észrevettem a füzöderéknek és késnek valami puha tömegbe való behatolását.

Nőm megszívonyodva kapott mindkét kezével a törhöz, megvágta magát, de képtelen volt a szurást visszatartani.

(Folytatjuk.)

Mi, a proletárság, kik viseltük a rabszolgaságnak, a feudalizmusnak, a kapitalizmusnak terheit, mi, akik átzenvedtük a rabszolgaságnak minden formáját, amely az emberiség szívének vérével valaha szivta; mi, kik dolgoztunk és álmództunk; mi, kik annyit küzdöttünk és annyit szenvedtünk, most, mikor rabságunk hosszu éjszakája után a szabadság hajnala már derengeni kezd, akkor...

Ne hallgassatok Berger Viktort és Gompers Sámuelre világ munkásai! Ébredjétek! Szervekedjétek! Egyesüljétek és küzdjétek!

Már ezerszeresen megfizettetek e világot; megfizettetek érte vérrel, könnyel, áldozatokkal és többet ne fizessetek!

Fel a küzdelemre! Fel a forradalomra!

Örökös éberség szabadságtok ára!

Covington Hall.

ELZÁRT MAGYAROK.

Amint a Columbusban (O.) megjelenő angol lapokból olvassuk, az ottani rendőrség letartóztatta Standel István és Pál Antal "honfitársakat", akiknek lakásán hamis pénz gyártására szolgáló lemezeket talált a rendőrség. A letartóztatottak tagadják, hogy valami közük is volna a lemezekhez, mert azokat egy Columbusból már elköltözött társuk hagyta az ő lakásukon.

Mint megbízható forrásból értesülünk, Kóhányi Tihamér, a "Szabadság" szerkesztője, már dolgozik a gyűjtési felhíváson s így az elzártaknak alapos a reményük arra, hogy rövidesen kikerülnek a börtönből.

XX. OSZTÁLY HAVI JELENTÉSE.

Taglétszámunk 35. E hónap kaptunk 5 új tagot. Pénztári állományunk \$15.83. Szereztünk egy fél éves új és egy fél éves folytatólagos előfizetőt.

E hó 10-én Lassalle ünnepélyt rendeztünk, amely úgy anyagilag, mint erkölcsileg jól sikerült. A tiszta jövedelmet lapunk támogatására fordítottuk. A békebonók röpiratát egyszerűen eldobtuk, mivel az azokban foglalt hazugságokkal az időt nem pocskoljuk. A központ jelentését tudomásul vettük és elfogadtuk. Munkaviszonyaink a lehető legrosszabbak. Mostanában is több elvtárs lett a munkából elbocsátva.

J. Piblinger, titkár.

A Cincinnati-i Szocialista Munkás Szervezet mulatságán felülfizettek a Népakarat javára: Mr. Feuerstein \$1.85. Mrs. Feuerstein 85c. Mrs. Juhász 25c. J. Piblinger 25c. K. Schwartz 25c. és N. Kövendi 10c.

Californiában kevesebb szemet bányásztak a múlt évben, mint a mióta Californiában egyáltalán bányásznak. Az összes kibányászott szén 13.950 tonna volt.

A FÉLTÉKENYSÉG DRÁMAI.

Párisban a minap három féltékenységi dráma játszódott le és ezeknek hét áldozatuk van. Az első dráma színhelye a Rue Saulnier ötödik emeletén levő lakás. Itt lakott Picard Armand 28 éves nyomdász, nyolc évvel idősebb kedvesével és öt éves fiával. Állandóan veszekedtek, úgy hogy az asszony kijelentette, hogy visszamegy a szüleihez. Picard már régóta gyanakodott az asszonyra és azt hitte, hogy ez másik kedveséhez készül. Ezért kijelentette, hogy az asszonyt nem engedni el, hanem legközelebb feleségül fogja venni. Az asszony azonban nem hajlott a kérés szóra. Csomagolni kezdett. Picard erre kirántotta revolverét és ötször a kedvesére lött. Az első lövés a kis fiút találta, akitnek szájába fordult a golyó és nyomban meghalt. A szerencsétlen asszonyt négy golyó érte és minthogy még mindig segítségért kiáltott, Picard addig verte fejbe a revolverrel, míg holtan esett össze. A hatodik golyót Ricard a fejébe röpitette és nyomban meghalt.

A második tragédia Boux József butorszálító Rou des Hauesen levő lakásán játszódott le. Nyolc esztendeig éltek boldog házasságban, míg egy második férfi jött a házba, a férj bátyja: Rou Alexander. A fivér szerelmi viszonyt kezdett sógoranjével, de hamarosan ráunt és egy másik leánnyal állott össze, akit szintén odahozott a fivére házába. Az asszony kérlette, hogy térjen vissza hozzá, de ez kijelentette, hogy kivándorol Marseillebe. Pénteken este 10 órakor mindenki lefeküdt, Boux Alexander, minthogy reggel utazni akart, nyomban el is aludt. A szerelmes asszony, mikor meggyőződött arról, hogy sógora alszik, golyót röpitett az alvó ember fejébe és a következő pillanatban önmagát is agyonlőtte. Az első pillanatban azt hitték, hogy a férj állott ilyen véres bosszút az asszonyon és a szegény embert, aki az egész tragédiát átaludta, elfogták. Pár óra mulva azonban kiderült a való tényállás.

A féltékenységek két újabb áldozata Plusquelec raktárnok felesége és Le Beux matróz a férj barátja, kit az asszony nem akart meghallgatni. A szerelmes matröz megleste egyszer, mikor az asszony egyedül volt odahaza, egy golyóval leterítette és aztán három golyóval végzett önmagával.

EGYLETI HIREK

Az első osztály tagjait fölkérem, hogy az e hó 7-én, szombaton este 8 órakor, az "Árpád Hall" emeleti helyiségében, 431 E. 6th Street tartandó rendes havi ülésünkön okvetlen megjelenni sziveskedjenek.

A II. osztály foly hó 7-én, szombaton este 8 órakor tartja rendes negyedévi gyűlését. Tekintettel a fontos napirendre, a tagok teljes számu megjelenését kéri a Titkár.

A Philadelphian Socialisták Munkás Szervezet, helyiségében, 800 Parish St-en 1908 nov. 7-én, este 8 órakor felolvasást tart. A felolvasás tárgya: HARC A TUDÓVÉSZ EELLEN. Előadó: Dr. Metzler.

A felolvasásra meghív minden érdeklődőt a Szoc. Munk. Szerv.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Sz. J. Passaic. A "Visszapillantás" német fordításban kapható az "Arbeiter Zeitung" könyvkereskedésében, 310 Champaign Avenue, Cleveland, O.

Többeknek Beküldött kéziratokról legközelebbi számunkban mondunk véleményt.

Fichtacher Ferenc férjemet keresem, ki Passaicról körülbelül 2 hónappal ezelőtt tánt el. Ki tud róla, értesítsen engem. F. J. né, Passaic N. J. 772 Sherman St.

EGYLETI KALAUZ

I. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet egyleti helyisége 431 E. 6th St. (Oravetz-féle "Árpád Hall" első emeleti helyisége.) Üzleti üléseit tartja minden hó első szombatján. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Titkár Basky Ferenc, 516 E. 6th St. c. o. "Népakarat", kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Vendégeket szivesen fogad a szervezet.

II. osztály. New Yorki Szocialista Munkás Szervezet II. oszt. helyisége 404 E. 6th St. I. em. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Vendégeket szivesen fogad a szervezet.

III. osztály. Brooklyn Magyar Szoc. köré 5 Boerum St. (Soc. Labor Club helyiségében) van. Titkár Karl Stefanko, 35 Shore St. hová minden levél intézendő. Középgyűléseit tartja minden hó első vasárnapján délután 2 órakor, üzleti gyűlés minden harmadik szombat este 8 órakor.

VI. osztály. Newarki Szoc. Munk. Szerv. Üzleti üléseit tartja minden hó 1-6 szombatján és a többi szombatban vita vagy felolvasás 20 West St., Plavetzky szalon helyiségében. Titkár Szőke József 298 Camden St.

VII. osztály. Schenectady-i Szocialista Munkás Szerv. Gyűléseit tartja minden hó második és minden hó negyedik vasárnapján délelőtt 9 órakor 13 Bakusz Street, Buck elvtársnál. Titkár Buck J. 13 Bakusz St.

VIII. osztály. Pittsburg és környéke Szoc. Munk. Szerv. Minden hó 2-ik vasárnapján tartja üzleti gyűlést és minden szerdán este vitastélyt vagy felolvasást tartatik magánhelyiségében, 210 Electric Ave. Titkár Majkuth F. Levelező titkár A. Weisz, 610 Sycamore St., E. Pittsburg, Pa. A szervezetet érdeklő levelek ide címezendők.

IX. osztály. McKeesport Magyar Szoc. Munkás Szerv. magánhelyisége 149 2nd St. Üzleti gyűlés minden hó első vasárnapján délelőtt, minden harmadik vasárnap este. Levelező titkár M. Braun 401 Jerome Street, kihez a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

X. osztály. San Franciscoi Szoc. Munkás Szerv. Gyűléseit tartja minden hó első szombatján, a többiben vita vagy felolvasás. A szervezet helyisége 883 McAllister St. Titkár Stern M., 3299 Scott St. Szervezetünk érdeklő leveleket kérnem ide címezni.

XI. osztály. Cleveland Magyar Szoc. Munk. Szerv. (Hungarian Branch of the Socialist Labor Party.) Titkár Erben J., 2819 Detroit Ave. Minden a szervezetet érdeklő levelek ide küldendők. Gyűléseit tartja minden hó első keddén, 1949 W. 25th St. magánhelyiségében.

XII. osztály. Milwaukee, Wis. Szoc. Munkás Szerv. Titkár ifj. Mayer József, 512 1/2 Reservoir Ave. Üzleti gyűléseit tartja minden hó első vasárnap délutánján, Lipos Building, cor. 3rd and Prairie St.

XIII. osztály. Phila. Lev. titkár Tudor J., 461 Myrtle Street, hová minden a szervezetet érdeklő levelek címezendők. Üzleti gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 3 órakor, 800 Parrish St. (magánhelyiség) Minden szombat este felolvasás vagy vitastély.

XIV. osztály. Buffalo Szoc. Munkás Szervezet. Levelező titkár J. Konsek, 36 Hoffman Pl., hova a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Gyűlések, felolvasások és vitastélyek minden csütörtök este magánhelyiségében 195 Niagara St.

XV. osztály. A St. Louisi Marx Károly Munk. Önképző Egylet. Egyleti magánhelyisége 1717 South Broadway. Nyitva minden este. Üzleti üléseit tartja minden negyedik csütörtök este 8 órakor. Az első és harmadik csütörtök rethorikai előadás a többi csütörtökön vita vagy felolvasás. Titkár M. Spitzer, 1430 So. 3rd Street.

A dalárdá dorlátit tartja minden vasárnap d. e. 10-12-ig. Titkár Reich J., 2018 So. 11th St.

XVII. osztály. Baltimore-i Locusponti Soc. Munk. Szerv. Gyűléseit tartja minden harmadik, havi üléseit pedig minden e. s. 6 vasárnapján a hónapnak, délelőtt 10-12-ig. Titkár Ch. Varró, 14 N. Curley St.

XVIII. osztály. St. Louis north sidei Szoc. Munkás Szervezet. Üzleti üléseit tartja minden hó harmadik szombatján este 8 órakor, rethorikai tanóra minden kedd este 8 órakor magánhelyiségében, 2412 N. 14th St. Titkár Lány J., 2401 N. 9th St., hova minden az osztályt érdeklő levelek címezendők.

XIX. osztály. Springfield III. Szoc. Munk. Szerv. Gyűléseit tartja 2010 N. 16th St. Titkár Gy. Németh András, kihez minden a szervezetet érdeklő levél címezendő.

X. osztály. Chicago Szoc. Munkás Szervezet. (Hungarian Branch of the S. L. P.) Magánhelyisége 698 Fulton St. Üzleti üléseit tartja minden hó 1-6 vasárnapján d. u. Minden szombatban este vita vagy felolvasás. A szervezetet érdeklő értesítések C. Berki, 171 Park Avenue, levelezőhöz intézendők.

A dalárda dorlátit tartja minden vasárnap d. e. 9-12-ig a Fulton St. 608 sz. alatt levő helyiségben, helyiségében.

XX. osztály. Cincinatti-i Szocialista Munk. Szerv. Az üzleti gyűléseit tartja minden hónap negyedik vasárnapján d. e. 9 órakor. Minden vasárnap d. e. 9 óra vita vagy felolvasás 1431 W. Wallnut St. alatt. Titkár P. Pibinger, 210 Odium St.

XXIV. osztály. Erie, Pa. Titkár Waida B., 1220 W. 18th Street, kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXVI. osztály. Oakland és Vidéke Szoc. Munk. Szerv. Lev. titk. Fleischer S., 911 Broadway, Oakland Cal. Üzleti üléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2 és fél órakor. Minden hó első vasárnapján vita vagy felolvasás tartatik 337 1/2 St. (Castle Hall), Oakland, Cal.

XXVII. osztály. Peoriai Magyar Szoc. Munk. Szerv. Levelező és pénzügyi titkár Iszák S., 625 Fairholme Avenue, kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Minden hó 3-ik vasárnapján d. e. 10 órakor havi- és minden 1-6 vasárnap d. u. vita, felolvasás és számtan tanítás 2907 Adams St.

XXVIII. osztály. Chicago Szoc. Munk. Szerv. 2-ik oszt. Titkár L. Ritzinger, 3441 So. Halstead St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXIX. osztály. Newark. O. Szoc. Munkás Szerv. Üzleti üléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján, 389 Baltimore St. alatti magánhelyiségében. Lev. titkár Turuc P., cor. Cedar and Washington St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXX. osztály. Columbus, O. Marx Károly Önképző kör. Titkár Jergasits János, 200 So. High St. kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Havi ülés minden hó első vasárnapján a szervezet helyiségében, 374 E. Barthman Ave.

XXXI. osztály. Allegheny, Pa. Üzleti gyűléseit tartja minden hó 4-ik szombatján este 8 órakor. Középgyűléseit minden hó első és harmadik szombat este tartja a szervezet magánhelyiségében, 805 East St. Titkár S. Nyírő 189 Mc Klure Ave, hová minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXXII. osztály. Bridgeport, Conn. Lev. titkár L. Sido, 53 Cherry St Minden szombatban este képző gyűlés. A rendes havi üzleti üléseit tartja minden hó első vasárnapján, d. u. fél 3 órakor magánhelyiségében, 257 Howard Ave.

XXXIV. osztály. Cleveland East Side Szoc. Munk. Szervezet. Gyűléseit tartja minden hónap első csütörtök este 2005 E. 79th St., saját helyiségében. A többi csütörtök este vita vagy felolvasás. Titkár Cucker M. 2553 E. 35th St., door 11., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

AZ I. W. W. MAGYAR LOCALJAI. "Amerikai Magyar Nyomdász-Szervezet". (Indust. Typographical Union, Local No. 161, I. W. W.) Gyűléseit tartja minden hó 1-6 és 3-ik vasárnap délelőttjén, a Szoc. Munk. Szerv. helyiségében, 516 E. 6th St. Levelein L. Lefkovits, 516 E. 6th St. (Népakarat nyomda.)

A Chicago Ladies Tailor Local Union, No. 538. I. W. W. Gyűléseit tartja minden hó első és harmadik keddjén este 7 órakor, 8-10 Clark St.

A Philadelphian Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404, I. W. W.) gyűléseit tartja minden hó második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtök este 8 órakor 800 Parrish St. Pénzügyi titkár J. Schaefer, 420 Green St., kihez minden a szervezetet érdeklő levél intézendő.

I. W. W. L. U. 25 Br. 2. (I. W. W. Newarki Magyar Vas- és Fémmunkások Csoportjának helyisége) 20 West St. Flavetzky szálloda. Hivatalos óráit tartja minden szombat este 8-10 óráig. Beiratási díj 30c. Havijáruléka 25c. Felhívjuk magyar munkástársainkat a beiratkozásra.

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG. Ügykezelőség és székhely: E. Pittsburg, Pa. Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján d. e. fél kilenc óráig. Az összes levelek S. Marossy, 405 Arlington Ave., Mt. Oliver, Pittsburg, Pa. küldendő. A központi titkárral hivatalos ügyekben beszélni lehet minden hétfőn este 8-tól fél 10-ig.

Az intéző bizottság 210 Electric Ave., E. Pittsburg, Pa. tartja rendes üléseit. Intéző bizottság elnöke: George Henry, P. O. B. 30. E. Pittsburg, Pa. Alélnök id. Stumpfer János, E. Pittsburg, Pa. P. ü. és lev. titkár S. Marossy, 405 Arlington Ave., Mt. Oliver, Pittsburg, Pa. Pénztárnok Gyékis Henrik, 803 East St., North Side, Pittsburg, Pa. Jegyző Székely Imre, 242 P. O. B. East Pittsburg, Pa. Számvizsgálók Gross L., Weisz Márton, P. O. B. 385 E. Pittsburg, Pa. Ellenőrök Glück Frigyes, Viszlai Béla. Szervező Komitrik Sámuel 805 East St., North Side, Pittsburg, Pa.

Bridgeporti Bets. Szöv. ügykezelőse, ahol tagok felvétele jelentkezhetnek. A belépő tagok felvételét kaphatnak Róna D. ügykezelőnél, 136 Boyden St., Newark, N. J.

Osztályok: I. osztály. New York. Elnök Schwartz József. P. ü. és lev. titkár Láng D. c. o. Sántóh 224 E. 67th St. Pénztárnok Buxbaum Gyula, 1085 1st Ave. Hivatalos orvos dr. E. Lowenberg 297 E. 10th St. Telephone 1255 Orchard. Üzleti üléseit tartja minden hó második péntek este képző gyűléseit minden hó 4-ik szombat este helyiségében 404 E. 64th St. (Hunyadi Hall).

II. osztály. Cleveland, O. Elnök Németh I. P. titkár Bors János, 3536 W. 66th St. Pénztárnok Szemenyei Imre, 3711 W. Lorain Ave. Gyűléseit tartja minden hónap 3-ik vasárnapján délelőtt. Hivatalos orvos Dr. Francis, 3242 Lorain Ave.

III. osztály. New Brunswick, N. J. Elnök Szabó S. Titkár J. Kacsma 275 Neilson Street. Pénztárnok Walljus József, 46 Somerset St. Gyűléseit tartja minden hó negyedik vasárnapján, 46 Somerset St. alatt.

IV. osztály. Hartford, Conn. P. ü. és lev. titkár Schultzeik M., 52 Grand St., hová az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Kaszgj Gy., 46 York St. Üzleti üléseit tartja minden hó 3-ik csütörtökjén este 8 órakor, felolvasásokat tart minden hó 1-6 vasárnap délutánján.

V. osztály. Elizabeth, N. J. Elnök Gallé B. P. ü. és lev. titkár Csontos János 230 Clark Place. Pénztárnok J. Trauner, 431 Magnolia Ave. Orvos Dr. Stein Emil, 155 2nd St. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik kedd estején.

VI. osztály. Detroit, Mich. Elnök Szabó Imre. Pénztárnok Vers József, lakik 2266 Jefferson Ave., P. ü. és lev. titkár Simonffy Sándor, 8 Vanderbilt Ave. Gyűléseit tartja minden harmadik vasárnap délután 2 óráig az Asvay-féle helyiségben.

VII. osztály. Lynn, P. ü. és lev. titkár Dobrovits András, P. O. Box 35.

VIII. osztály. Newark, N. J. Elnök Rörich J. Pénztárnok Rettig Károly, lakik 47 Mercer St. Pénzügyi és lev. titkár Nagy Károly, 145 South St. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik csütörtökjén, 20 West St. Hivatalos orvos Dr. M. Bruck 351 Washington St. Rendelő órák délelőtt 8-10-ig, délután 1-3-ig, este 6-8-ig. Minden havi gyűlés előtt való kedden tisztviselő gyűlés.

IX. osztály. Buffalo, N. Y. Elnök Singer J. Pénztárnok Vámosy M., levelező és pénzügyi titkár Popovits J., 394 Tonavanda St., hova minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján 174 Austin St. Hiv. orvos Dr. Hoffmayer, lakik 150 East St.

X. osztály. Erie, Pa. Titkár Lovas István, 721 W. 2nd St., a hova mindennemű az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénzt. Tótháti B., 548 W. 10th St., Orvos Dr. Ackermann, lakik 2-ik 11 W. 2nd St. Telephone Mutual YL1447. Gyűléshelyisége 831 W. 2nd St. Gyűléseit tartja minden hó 1-6 és 3-ik szombatján este.

XI. osztály. Orange, N. J. Elnök Szekonyi András. Pénztárnok Végyszer János. P. ü. és lev. titkár Paulk Lajos, lakik 239 Valley St., hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik péntekjén, este 8 órakor, 101 Nassau St.

XII. osztály. Chicago, Ill. P. ü. és lev. titkár L. Szabó, 496 Robey Street, hova minden a betegsegélyező érdeklő levelek intézendők. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. e. 10 órakor, 698 Fulton St.

XIV. osztály. Schenectady. Titkár L. Tóth, 109 7th Ave. Pénztárnok K. Frantwan 207 Sanson St. Gyűléseit tartja minden hó harmadik csütörtökjén este 8 órakor, 10th L. tagtárs lakásán, 109 7th Ave.

XV. osztály. East Pittsburg, Pa. Elnök S. Weisz P. ü. és lev. titkár M. Weisz, P. O. B. 385, East Pittsburg, Pénztárnok J. Braun, Box 101 E. Pittsburg, Pa. Orvos dr. Crandel, Braddock Ave., Turtle Creek, Pa. Gyűléseit tartja minden hó 4-ik vasárnap a délelőtti órákban 210 Electric Ave.

XVI. osztály. St. Louis, Mo. Elnök Mandel János. Pénztárnok Kish Gergely (lakik 162 Miller St.) Titkár Lahman István 1811 So. 11th St., hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Orvos S. S. Kohn 208 Souldard St. Rendelő délelőtt 10-től 12-ig d. u. 4-től 8-30-ig Telephone Kinloch Central 9299-1. Bell Sidney 2215. Gyűlések minden hó 3-ik vasárnap délután 2 órakor 1717 South Broadway.

XVII. osztály. Philadelphia. Elnök Ternay F. Pénztárnok Papp Sándor, 418 S. 4th St., p. ü. titkár Kopányi Gy., 326 Culvert St., lev. titkár Földi L., 711 Fairmond Ave. Hivatalos orv. Dr. Steiner S. 851 N. 5th St. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnap délután 2 órakor 800 Parrish St. (magánhelyiség).

XVIII. osztály. Hoboken, N. J. Elnök Odor József. Titkár Klein Béla, lakik 91 Grand St., pénztárnok Lax Izidor, 456 Newark St. Üzleti gyűléseit tartja minden hó 3-ik szombat este, képző gyűléseit minden hó első szombat estején helyiségében 132 Madison St.

XIX. osztály. Passaic, N. J. Elnök Pollák B., p. ü. és levelező titkár Wache B., 1844 4th Street, hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Pénztárnok Bujáki János, lakik: 14 Grand Street, Garfield, N. J. Hivatalos orvos Dr. Hajtinger Kálmán. Gyűléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján d. u. 4 órakor 2nd Ave., Mollitorisz-Hallban.

XX. osztály. Bridgeport, Conn. Elnök Naményi Sándor. Levelező titkár Horváth Pál, 209 Pine St. Pénztárnok Bajko István, 174 Pine St. Rendes gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 3 órakor 257 Howard Ave.

XXI. osztály. San Francisco, Cal. Pénzügyi titkár Orosz István, 1377a Minna St. Pénztárnok Dobrodinka F., 1363 Minna St. Gyűléseit tartja minden hó 1-6 és harmadik szerdáján este 8 órakor 883 McAllister St., az S. L. P. helyiségében.

XXII. osztály. Manayunk, Pa. Elnök Janicsék J., p. ü. és lev. titkár Csillag J., 131 Levering St., kihez minden az osztályt érdeklő levelek címezendők. Pénztárnok J. Pinter, 426 Aldon Ave. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2 órakor a pénztárnok lakásán.

XXIII. osztály. Allegheny, Pa. Elnök Déman J. Titkár Caj A., 1519 Warner Street, Allegheny Gyűléseit tartja minden hónap harmadik csütörtökjén este 8 órakor 803 East St. magánhelyiségében.

XXIV. osztály. Berwick, Pa. Elnök: Hoffenberg J. p. és lev. titkár Kövimes J., 1210 2nd Ave., hova minden az osztályt érdeklő levelek intézendők.

XXV. osztály. Franklin-Furnace, N. J. Titkár A. Kiss, P. O. 1. 339. Elnök Nagy Károly.

XXVI. osztály. Newark, O. Elnök Turucz Pál, pénzt. Botos Antal, 330 Washington St., 1. és p. titk. Baner J., 350 Mulberry St., kih. z az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyűlések minden hó 3-ik vasárnapján tartatnak 389 Batimore St alatti magánhelyiségben.

XXVII. osztály. Columbus, O. Titkár Williger József, 219 E. Main St., kihez minden az osztályt érdeklő levelek intézendők.

XXVIII. osztály. Peoria, Ill. Elnök és pénztárnok Takács István, lakik 625 Fishgate St. Titkár Iszák Sándor lakik 625 Fairholme Ave. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján, d. e. 10-12 órakor, 2007 St., kihez minden az osztályt érdeklő levelek intézendők.

XXIX. osztály. Newark, N. J. Elnök Wagner József, 476 Mulberry St., titkár Hudák Klára 476 Mulberry St., pénztárnok Bella M., 108 Albert Ave. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján, d. e. 10-12 órakor, 2007 St., kihez minden az osztályt érdeklő levelek intézendők.

XXX. osztály. Irvin, Pa. Elnök Miller E. Pénztárnok Gy. Domonkos. P. ü. és lev. titkár Jancsár J., Box 401. Gyűléseit tartja minden hó 4-ik vasárnapján, d. u. 3 órakor Kuzma János üzlethelyiségében, 100 Main St.

XXXI. osztály. Mc Keesport, Pa. Elnök Gacsári B. Pénzügyi és levelező titkár Gencsy József, 145 2nd Ave., kihez minden az osztályt érdeklő levelek címezendők. Pénztárnok Szarvas Pál, 143 2nd Ave. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. e. 10 óráig 149 2nd Ave.

XXXII. osztály. Brooklyn N. Y. Elnök Havasy J. Levelező titkár Mandula S., 258 Heyward St., kihez minden az osztályt érdeklő levelek címezendők. Pénztárnok Ondik I., 16 Utica Ave. Gyűléseit tartja minden hó harmadik kedd este 7 és fél órakor Boerum St. s. szám alatt. Bridgeporti ügykezelő Ondik A. 1341 Flushing Ave.

Szövetségünk, valamint a Munkás Betegsegélyező Teljesen különálló egyletek: A Magyarajkú Bádógosok és Szerelők Szakegylete, 1567 2nd Ave. I. emelet (Uj világ épület). Összejáró jelvet minden kedden este 8-10 óráig és vasárnap délelőtt 9-12-ig. I. Elnök Fazekas László, II. elnök Albert Vámos. I. p. ü. titkár, Puchner László, 302 E. 84th St., New York, II. p. ü. titk. Banczik J., I. jegyző Stark Károly. II. jegyző Willinger Ede. Ellenőrök: Weisz A., Glück H., Klein K. I. könyvtárnok Schwarz S., II. könyvtárnok Markovits J., Feremör és lapkezelő Schwarz J.

Az Amerikai Magyar Vas- és Fémmunkások Szakegylete 206-208 E. 86th St. Klein's Hall. I. em. Elnök Niederlander Hugó, jegyző Kovács Béni. Összejáró jelvet minden vasárnap d. e. 10-12 óráig.

New Yorki Magyar Famunkások Szakszervezete. Összejáró jelvet tartja minden szombat este 8-10-ig, vasárnap d. e. 9-12-ig 1567 2nd Ave., "Ujvilág" kávéház, első emelet. Elnök Rosztovszki M., 334 E. 87th St., titkár Mike J., 1567 2nd Ave.

A New Yorki Magyar Munkások Szervezete, 1567 Second Ave., első emelet. Összejáró jelvet tartja minden kedden este 8 órakor és vasárnap délután 3 órakor. Elnök Leichman Aranka, titkár Bambeck Ignáczné, 415-17 E. 71st St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek címezendők.

Newark (N. J.) Petőfi Munkás Dalkör. Elnök: Sass Béla. Titkár: Keserői Pál (147 Court St.) Gyűléseit tartja a Plavetzki-Hallban. (20 West St.)

A Clevelandi Általános Munkás Dalárda. Elnök Tarján István, jegyző Paszter József, 3319 Roche Ave., kihez minden a dalárdát érdeklő levelek címezendők. Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján 1949 W. 25th St., S. L. P. helyiségében.

A SPRINGFIELDI, ILL. ÉS KÖRNYÉKI MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET. Alapítottott 1904 április 4-én. Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 2 órakor a 2019 N. 16th St. magánhelyiségében. Tisztviselők: Elnök id. Nyilas György. Alélnök Nyilas András. Titkár Szivós János, 613 N. 11th St. kihez az egyletet érdeklő levelek címezendők. Jegyző ifj. Nyilas György. Pénztárnok Németh Ferenc. Pénzügyi bizottsági tagok: Komját Gyábor és Bánya István. Számvizsgáló bizottsági tagok: Németh András és Ménécs András. Helyi betegkezelő Néményi Károly, vidéki Batta Mihály, Pótgátok: Rajhárt György és Batta István. Teremőr Kertész János. Temetésrendező Bánya István. Bridgep. Szövets. ügykezelő id. Nyilas György, 1516 Sangamon Ave., Springfield, Ill.

MUNK. BET. ÉS ÖNKÉPZŐ SZERVEZET. Munk. Bet. és Önk. Szerv. I. osztálya, B-ooklyn. Üzleti üléseit tartja minden hó 2-ik kedd estején és középgyűléseit minden harmadik vasárnap este 8 órakor, 5 Boerum Street. Elnök Ondik János, 16 Utica Ave., Brooklyn. Alélnök Shebl József, 401 Central Ave., Brooklyn. Titkár Mandula Sándor, 258 Heyward St., Brooklyn. Pénztárnok Barnóczki Mihály, 135 Mészerle St., Brooklyn. Hivatalos orvos M. B. Pearlstein, 309 Hewes Street, cor. Harrison Ave., Brooklyn, N. Y.

HIRDETÉSEK

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség és a kiadóhivatal.)

I. N. Y. M. Ifjúsági Kör tánciskolája. ÁRPÁD HALL 431 E. 6th St. New York. Angol-magyar iskola kétszer hetenkint, hétfőn és csütörtökön a LIBERTY HALL-ban 49 Mercer St. Newark, N. J. Mindkét helyiségben kifogástalan magyar konyha. Alkalmas termek bálók, lakodalmak és egyleti gyűlésekre. Bel- és külföldi lapok. Budapesti Népszava. Az öntudatos munkások találkozó helye. Pool és biliárd. A. Orawetz, tulajdonos.

Beldegreen budapesti fényképész 32 Avenue C 3-ik u.sarok, New York. Izléses és jól kidolgozott képek 2 dollártól feljebb. A munkáikat jótállók. Nyitva vasár- és ünnep napon is.

Mrs. J. HOFFMANN, MAGYAR VIRAGÜZLETE 971 SECOND AVE. 51. és 52. utca között N. Y. Elvállal mindennemű mulatsági dekorációt, lakodalmi események és temetkezési munkák elkészítését. Menyasszonyi koszorúk nagy és lassúkéban. Vidéki magyarság felé pontosan eszközölközik. Koszoruszallagok rendelésre készíttetnek.

Erdélyi Vendéglő 263 9th St. cor. Clementine. San Francisco, Cal. Friss izletes magyar ételek és italok. Az elvtársak kedvelt találkozó helye. Mrs. KLEIN magyar kávéház és étterem 257 Springfield Ave. Newark.

Wachsman női és férfi-divat áruhaza 86 Avenue A NEW YORK. (az 54-ik és 61-ik utca között) Olcsó szabott árak!

FINTA MIHÁLY, BORBÉLY ÉS "ODRÁSZ" New York. Tartós és puha bőrből készült szép Divatos Cipők olcsó árban kaphatók a "UNION SHOE CO."-nál. Ave B. cor. 4th st. NEW YORK.

JAKOBY MIKSA orvostanhallgató Angol Magyar iskolában 238 E. 6th St. és 1528 Second Ave. (79th St.) Kitünő oktatókat nyherhet az angol nyelvből. Up-town-i iskolám november 17-én nyílik meg személyes vezetésem alatt. Jelentkezni lehet 238 E. 6th St.-i iskolámban. Előadások este 8-tól 10-ig. Havi díj \$2.50 Bővebb felvilágosítás kívánatra.

Katolín János FENYKEPESZ 3616 N. Broadway, St. Louis Képek felvétele BÁRMILY időben legel 8 óráig este 8-ig rendelésenként KÉSBŐB is. Nagyobbítások, gombképek és képrámák kaphatók. Kis jegyek képek 28 db. 25. Kérem a magyarok pártfogását. Eladok hajó-jegyeket minden vonalra jutányos árban.

JOS. BERLOCK FÉRFI SZABÓ 1118 Thirteenth Ave. East Oakland, Ca. Ugyes magyar szülésznő Jergler Paula Budapestben az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbábo volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenben. 546 Washington Eoalevard, Pauline St sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seeley 3188.

TULY az egyedüli magyar FÉNYKÉPESZ NEWARKON, N. J. 4 West Street. Legfinomabb kivitelű fényképek tuatja \$2.00